

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ

Настоящият консолидиран финансов отчет на Централна кооперативна банка АД, София ("ЦКБ АД, София", "Банката-майка"), ЕИК 831447150, представя финансовото състояние на ЦКБ АД, София и контролираните от нея дъщерни дружества Централна кооперативна банка АД, Скопие ("ЦКБ АД, Скопие") и Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, София, (УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД), като една отчетна единица ("Групата").

През април 2010 ЦКБ АД, София придобива 317,864 броя обикновени акции с право на глас от капитала на "Статер банка", Куманово, Република Македония, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Преди придобиването Банката-майка притежава 5,975 броя привилегировани акции без право на глас от капитала на дъщерното дружество. На по-късен етап в рамките на годината в резултат на Решение на общото събрание на акционерите на дъщерното дружество, всички привилегировани акции без право на глас са конвертирани в обикновени акции с право на глас в съотношение, една привилегирована акция без право на глас срещу една обикновена акция с право на глас.

На 3 януари 2011 се осъществява вливане на Статер банка АД, Куманово в Централна кооперативна банка АД, Скопие, като след тази дата цялото имущество на Статер банка АД, Куманово като преобразуващо се дружество премина към Централна кооперативна банка АД, Скопие, приемащо дружество. На 3 януари 2011 с Решение на Централния регистър на Република Македония Статер банка АД, Куманово престава да съществува като юридическо лице. След приключване на процеса на преобразуване, капиталът на Централна кооперативна банка АД, Скопие е разпределен в 553,087 броя обикновени акции с номинал 41.2069 евро.

През 2019 и 2018 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в Централна кооперативна банка АД, Скопие, в резултат на което към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 483,121 броя обикновени акции от капитала на Централна кооперативна банка АД, Скопие, което представлява 87.35% от капитала на дъщерното дружество.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

През 2019 и 2018 няма изменения в акционерното участие на Централна кооперативна банка АД, София в УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, в резултат на което към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 Централна кооперативна банка АД, София притежава 500,000 броя обикновени акции от капитала на УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД, което представлява 100 % от капитала на дъщерното дружество.

Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД е учредено през 2006 г. и има издаден лиценз от Комисията за финансов надзор от 17 януари 2007 г. за извършване на следните дейности: управление на дейността на колективни инвестиционни схеми и на инвестиционни дружества от затворен тип; управление, в съответствие със сключен с клиента договор, на индивидуален портфейл, включително такъв на институционален инвеститор, включващ финансови инструменти, по собствена преценка, без специални нареждания на клиента; предоставяне на инвестиционни консултации относно финансови инструменти. Към 31 декември 2019 година УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД управлява три колективни инвестиционни схеми от отворен тип: Договорен фонд ЦКБ Лидер, Договорен фонд ЦКБ Актив и Договорен фонд ЦКБ Гарант.

Крайният собственик на Банката-майка, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса АД, е Химимпорт АД.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2.1. Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява консолидиран финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2019. Сумите в консолидирания финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Счетоводните политики на Банката-майка и дъщерните й дружества не се различават съществено. Всички разлики в счетоводните политики са хармонизирани за целите на изготвянето на консолидирания финансов отчет.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1. **Обща рамка за финансово отчитане (продължение)**

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен с общо предназначение и при спазване на принципа за действащо предприятие. Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС) (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Този финансов отчет е консолидиран. Банката-майка съставя и индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, разработени и публикувани от СМСС и приети от ЕС, който е публикуван през март 2020.

Консолидираният финансов отчет е изготвен съгласно историческата цена, модифицирана до справедлива стойност на финансови активи и пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, и оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Останалите финансови активи и пасиви се оценяват по амортизирана стойност.

2.2. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **текущата отчетен период:**
- **МСФО 16 Лизинг** – приет от ЕС на 31 октомври 2017 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти** – Характеристики за предплащане с отрицателна компенсация – прието от ЕС на 22 март 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 19 Доходи на наети лица** – Корекция на плана, съкращаване или уреждане (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **Изменения на различни стандарти „Подобрения на МСФО (цикъл 2015-2017)”,** произтичащи от годишния проект за подобрения на МСФО (МСФО 3, МСФО 11, МСС 12 и МСС 23) основно с цел отстраняване на противоречия и изясняване на формулировки – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019);
- **КРМСФО 23 Несигурност при данъчното третиране на дохода** – прието от ЕС на 23 октомври 2018 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Групата, с изключение на ефектите от прилагането на МСФО 16 Лизинг.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки” - Определение за същественост (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.2. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане (продължение)

- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Не се очаква приемането на тези изменения на съществуващите стандарти да доведе до съществени промени във финансовия отчет на Групата.

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 17 Застрахователни договори** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес (в сила за бизнес комбинации за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване** и **МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020.

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовите ѝ отчети в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг

През текущата година Групата е приложила МСФО 16 Лизинг (издаден от СМСС през януари 2016), който е в сила за годишни периоди, които започват на или след 1 януари 2019.

МСФО 16 въвежда нови или изменени изисквания по отношение на счетоводното отчитане на лизинга. Той въвежда значителни промени в счетоводното отчитане при лизингополучател, като премахва разликата в отчитането между оперативен и финансов лизинг, и изисква признаването на актив с право на ползване и лизингово задължение при започване на всички лизингови договори, с изключение на краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите, по които са с ниска стойност и когато такива облекчения са приети (практически целесъобразна мярка). За разлика от счетоводното отчитане при лизингополучателя, изискванията по отношение на счетоводното отчитане на лизингодателя остават до голяма степен непроменени. Въздействието от прилагането за пръв път на МСФО 16 върху финансовия отчет на Групата е описано по-долу.

Датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 за Групата е 1 януари 2019.

Групата е приложила МСФО 16, използвайки подхода на модифицирано ретроспективно приложение (подход за кумулативно наваксване), който:

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

- Изисква Групата да признае кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 като корекция на началното салдо на неразпределената печалба на датата на първоначалното прилагане.
- Не е необходимо преизчисление на сравнителната информация, която продължава да бъде представяна съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

МСФО 16 предвижда ново определение за лизинг. Групата ще се възползва от практически целесъобразната мярка, налична при прилагането за пръв път на МСФО 16, да не преоценява дали даден договор е лизинг или съдържа такъв. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага за тези лизингови договори, въведени или изменени преди 1 януари 2019.

Като цяло МСФО 16 въвежда нова дефиниция на лизинга, съобразно която „Даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг, ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време“. По отношение на лизингополучателите новият счетоводен стандарт изисква счетоводното третиране да се базира на признаването за всички видове лизинги на активи, представляващи „право на ползване“ на съответния актив, като в същото време се признава и пасив, отразяващ бъдещите плащания по лизинговия договор.

При първоначалното признаване формираният актив се оценява по цена на придобиване, включваща: размера на първоначалната оценка на пасива, представляваща настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания; лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга; първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя и оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта.

При първоначалното признаване лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен.

Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. Последващото оценяване на формирания актив се базира на изискванията на МСС 16, а формираният пасив се основава на амортизиране на лизинговото задължение на база ефективния лихвен процент и намаляване на задълженията по лизинга с направените дължими плащания. Формираните активи се третират подобно на други нефинансови активи и съответно се амортизират, освен ако не са класифицирани като инвестиционни имоти по справедлива стойност.

Във връзка с прилагането на този нов счетоводен модел на отчитане на лизинговите договори спрямо прилагания счетоводен модел съобразно МСС 17, Групата извърши анализ на съществуващите към 01.01.2019 договорни отношения с цел идентифициране на тези от тях, попадащи в обхвата на новата дефиниция за лизинг. В резултат на този анализ бяха определени лизинговите договори, за които Групата предприе действия за приемане на процедури с цел определяне на ефектите от прилагането на новия стандарт.

В този процес Групата взе решение да се възползва от дадените възможности в новия стандарт за освобождаване от прилагането на изискванията на новия стандарт по отношение на краткосрочни лизингови договори със срок по-малък от 12 месеца и лизингови договори, отнасящи се до активи с ниска стойност.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)

а) Въздействие на новото определение за лизинг

Групата е използвала практическата целесъобразна мярка, налична при преминаване към МСФО 16, за да не преоценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Съответно, определението за лизинг в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4 ще продължи да се прилага по отношение на онези договори, сключени или изменени преди 1 януари 2019.

Промяната в определението за лизинг се отнася главно до понятието за контрол. МСФО 16 определя дали един договор съдържа лизинг въз основа на това дали клиентът има право да контролира използването на идентифициран актив за период от време срещу възнаграждение. Това е в контраст с фокуса, който се поставя върху „рисковете и ползите“ в МСС 17 и КРМСФО 4.

Групата прилага определението за лизинг и свързаните с него насоки, посочени в МСФО 16, по отношение на всички договори, сключени или изменени на или след 1 януари 2019. Анализът на Групата при подготовката за прилагането на МСФО 16 показва, че новото определение в МСФО 16 няма да промени съществено обхвата на договорите, които отговарят на определението за лизинг.

б) Въздействие върху счетоводното отчитане при лизингополучателя

(i) Предишни договори за оперативен лизинг

МСФО 16 променя начина, по който Групата отчита лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17, които са се отчитали като текущ оперативен разход за периода.

Прилагайки МСФО 16 за всички лизингови договори (освен, за тези, за които е приложена практически целесъобразната мярка), Групата:

- Признава активи с право на ползване и лизингови задължения в отчета за финансовото състояние, първоначално оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, като коригира актива с право на ползване със сумата на всички предплатени или начислени лизингови плащания в съответствие с МСФО 16:B8(б)(ii);
- Признава амортизация на активи с право на ползване и лихви върху лизингови задължения в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход;
- Отделя общата сума на паричните средства, платени по главницата (представена в рамките на финансовата дейност) и лихвата (представена във финансовата дейност) в отчета за паричните потоци.

Стимулите по лизинг (напр. гратисен период) се признават като част от оценката на активите с право на ползване и лизинговите задължения, докато съгласно МСС 17 те водеха до признаването на стимул по лизинг, амортизиран като намаление на разходите за наем като цяло по линейния метод.

Съгласно МСФО 16 активите с право на ползване се тестват за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи.

За краткосрочни лизингови договори (срок на лизинг до 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност, Групата е избрала да признае разход за лизинг по линейния метод, както се допуска по МСФО 16. Този разход се представя на ред „Разходи за дейността“ в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)
б) Въздействие върху счетоводното отчитане при лизингополучателя (продължение)

Групата е използвала следните практически целесъобразни мерки при прилагането на подхода за кумулативно наваксване към лизингови договори, класифицирани преди това като оперативен лизинг съгласно МСС 17:

- Групата е приложила единен дисконтов процент към портфейл от лизингови договори с разумно сходни характеристики.
- Групата е избрала да не признава активи с право на ползване и лизингови задължения по отношение на лизингови договори със срок до 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.
- Групата е изключила първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначално прилагане.
- Групата е използвала последваща оценка при определянето на срока на лизинговия договор, когато той съдържа опции за удължаване или прекратяване.

(ii) Предишни договори за финансов лизинг

За лизинг, класифициран преди като финансов лизинг съгласно МСС 17 лизинговите активи и задължения по финансов лизинг, оценени прилагайки МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане, се рекласифицират, съответно, като активи с право на ползване и лизингови задължения без корекции освен в случаите, когато Групата е избрала да приложи изключението за признаване на активи с ниска стойност.

От 1 януари 2019 активи с право на ползване и лизингови задължения се отчитат съгласно МСФО 16.

(iii) Предишни договори за неотменими вещни права

Към 31 декември 2018 учредените в полза на Групата вещни права за ползване на сгради са в размер на 25,339 хил. лв. От 1 януари 2019 тези вещни права са рекласифицирани за отчитане като активи с право на ползване съгласно МСФО 16. Поради характера си посочените активи с право на ползване не поражда свързани лизингови пасиви.

в) Въздействие върху счетоводното отчитане на лизингодателя

МСФО 16 не променя съществено начина, по който лизингодателят отчита лизинговите договори. Съгласно МСФО 16 лизингодателят продължава да класифицира лизинговите договори като финансов лизинг или оперативен лизинг и отчита тези два вида лизинг по различен начин.

г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16

Приложеният среднопретеглен диференциален лихвен процент на лизингополучателя към лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние към 1 януари 2019 г, е 3.6%, с изключение на договорите, в които Групата има уговорен договорен лихвен процент.

В таблицата по-долу са представени задълженията по оперативен лизинг съгласно МСС 17 към 31 декември 2018, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на датата на първоначалното прилагане и лизинговите задължения, признати в отчета за финансовото състояние на датата на първоначалното прилагане.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.3. Ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 Лизинг (продължение)
г) Финансово въздействие от първоначалното прилагане на МСФО 16 (продължение)

Ефект върху от първоначалното прилагане на стандарта към 1 януари 2019

Задължения за оперативен лизинг към 31 декември 2018 г.	36,838
Краткосрочните лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,900)
Ефект от дисконтиране на горните стойности	(2,895)
Лизингови задължения, признати към 1 януари 2019 в резултат от прилагането на МСФО 16	31,043
Задължения за финансов лизинг, признати съгласно МСС 17 към 31 декември 2018	1,265
Общо лизингови задължения, признати към 1 януари 2019	32,308

При първоначалното прилагане на МСФО 16 Групата е признала активи с право на ползване в размер на 56,382 хил. лв., в т.ч. 25,339 хил. лв. рекласифицирани вещи права на ползване на недвижими имоти, и лизингови задължения в размер на 31,043 хил. лв.

Таблицата по-долу представя обобщение на финансовото въздействие от прилагането на МСФО 16 върху финансовия отчет на Групата:

	Към 1.1.2019	За годината, приключваща на 31.12.2019
Активи с право на ползване	56,382	-
Лизингово задължение	(31,043)	-
Ефект върху отчета за печалбата или загубата:		
- Увеличение на амортизацията	-	(16,304)
- Увеличение на разходи за лихви	-	(1,406)
- Намаление на разходите за наем	-	10,016
Ефект върху отчета за паричните потоци:		
- Увеличение на нетния паричен поток от оперативна дейност	-	10,016
- Намаление на нетния паричен поток от финансова дейност	-	(10,016)

2.4. Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет на Групата включва финансовите отчети на Централна Кооперативна Банка АД, София, Централна Кооперативна Банка АД, Скопие, Управляващо дружество "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД.

Налице е контрол, когато Групата е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от участието в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Банката-майка е дружество, което контролира дружество, в което е инвестирано, ако и само ако Банката-майка притежава всички от следните:

- правомощия в дружеството, в което е инвестирано
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и
- възможност да използва своите правомощия в дружеството, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта.

Дъщерно дружество е това дружество, в което Групата пряко или косвено притежава повече от половината от правата на глас или съществуват правомощия за упражняване на контрол върху него. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.4. Принцип на консолидация (продължение)

Всички придобивания се отчитат, чрез прилагане на метода на покупка от датата, на която Групата ефективно получава контрол върху придобивания, както е посочено в МСФО 3. Групата включва в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход резултатите от дейността на придобитото дружество, както и признава в консолидирания отчет за финансовото състояние придобитите активи и поети пасиви и условни задължения на придобитото дружество, както и всякаква репутация, възникнала при придобиването.

Резултатите на придобитите или отписани през годината дъщерни дружества се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход от ефективната дата на придобиване или от ефективната дата на освобождаване отписването по подходящ начин.

При изготвянето на консолидирания финансов отчет, отчетите на Банката-майка и дъщерните дружества са комбинирани ред по ред като се събират подобни активи, пасиви, елементи на собствен капитал, приходи и разходи.

Когато е необходимо, се извършват корекции на финансовите отчети на дъщерните дружества, за да се приведат техните счетоводни политики в съответствие с тези, използвани от Банката-майка.

Вътрешногруповите операции, разчети, приходи и разходи се елиминират напълно при консолидацията.

Неконтролиращите участия в нетните активи и в печалбата или загубата на дъщерните дружества са представени отделно от тези принадлежащи на Групата.

Репутацията, възникнала при бизнес комбинации се проверява за обезценка веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата дават индикации, че тя може да е обезценена.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

Дружествата, консолидирани във финансовия отчет на Групата, са:

Към 31.12.2019

Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	Пълна консолидация

Към 31.12.2018

Име на Дружеството	(%) собственост	Метод на консолидация
Централна кооперативна банка АД, Скопие	87.35%	Пълна консолидация
Управляващо дружество ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД	100%	Пълна консолидация

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
2.4. Принцип на консолидация (продължение)

Групата включва едно дъщерно предприятие, съдържащо неконтролиращо участие (НКУ).

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Общ всеобхватен доход, разпределен на НКУ		Натрупани НКУ	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Централна кооперативна банка АД, Скопие	12.65%	12.65%	(83)	(2,207)	5,479	5,562

През 2019 г. и 2018 г. не са изплащани дивиденди на неконтролиращото участие.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Групата и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Групата, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават като се взема предвид ефективния доход/ефективния лихвен процент на съответния финансов актив или пасив във всички съществени аспекти. Приходите и разходите за лихви включват амортизацията на дисконтови, премийни или други разлики между първоначалната отчетна стойност и стойността на падежа на лихвоносен инструмент, изчислена на база ефективен лихвен процент. Ефективният лихвен процент е процентът, при който точно се дисконтират приблизителните бъдещи парични потоци на финансовия инструмент за очаквания му живот или, там където е приложимо, за по-къс период, до нетната отчетна стойност на финансовия актив или финансов пасив. Бъдещите парични потоци са приблизително изчислени, като се вземат предвид договорните условия на инструмента. Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и възнаграждения платени или получени между страните по договора, които са пряко свързани с конкретното споразумение, транзакционни разходи и всички други премии или отстъпки.

Приходите от лихви и разходите за лихви, представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, включват:

- лихви от финансови активи и пасиви, оценявани по амортизирана стойност, изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVTOCI), изчислени на базата на ефективен лихвен процент;
- лихви от финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Групата преустановява балансовото начисляване на лихви и не отчита приходи от лихви по вземания от момента, в който съответното вземане придобие статут на съдебно. Вземанията на Групата от лихви по съдебно вземане, възникнали след датата, на която вземането е придобило статут на съдебно, се начисляват балансово и признават като приходи от лихви при погасяването им.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.2. Такси и комисиони

Всички такси и комисионни, които не са неразделна част от ефективния лихвен процент на финансовия инструмент, се отчитат счетоводно в съответствие с МСФО 15.

За да определи дали и как следва да признават приходи в съответствие с МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“, се използват следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите от такси и комисиони се признават с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждения, получени по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, тя признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за банкови преводи в страната и чужбина, такси за обслужване на сметки, такси, свързани с кредитни експозиции, обслужване на задбалансови ангажименти и други приходи, оповестени в бележка 24.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период по метода на ефективния лихвен процент.

3.2.3. Операции в чуждестранна валута

Функционалната валута на Банката-майка и на дъщерното дружество УД ЦКБ Асетс Мениджмънт ЕАД е българският лев. Функционалната валута на дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД, Скопие е македонският денар.

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на Централната банка на съответната държава за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на консолидирания отчет за финансовото състояние по обменните курсове на Централната банка за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на Централната банка за деня на сделката, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

Групата извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на Централната банка за съответния ден, с изключение на немонетарни позиции в чуждестранна валута по смисъла на МСС 21, които се отчитат по валутния курс на датата на транзакцията. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода, в който са възникнали.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.3. Операции в чуждестранна валута (продължение)

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.
 Обменните курсове към 31 декември 2019 и 2018 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2019	31 декември 2018
1 долар на САЩ = 1.74099 лева	1 долар на САЩ = 1.70815 лева

Функционалната валута на клона на Групата в Република Кипър е евро.

Обменните курсове към 31 декември 2019 и 2018 между долара на САЩ и еврото и македонския денар са:

31 декември 2018	31 декември 2018	31 декември 2018
1 долар на САЩ = 54.9518 македонски денара	1 долар на САЩ = 53.6887	македонски денара
1 евро = 61.4856 македонски денара	1 евро = 61.4950	македонски денара

3.2.4. Приходи от дивиденди

Дивидентите се признават от страна на Групата в печалбата или загубата само когато:

- а) правото на Групата да получи плащане на дивидент е установено;
- б) има вероятност Групата да получи икономически ползи, свързани с дивидента;
- в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

3.2.5. Финансови активи и пасиви

Първоначално признаване на финансови инструменти

Първоначално финансовите активи и финансовите пасиви се признават в отчета за финансовото състояние на Групата, когато и само когато Групата стане страна по договорните условия на инструмента. Първоначалното им счетоводно отчитане е на база датата на уреждане.

Класификация на финансови инструменти

Финансови активи

Групата класифицира финансовите активи – дългови инструменти като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните два критерия:

- а) бизнес модел за управление на финансовите активи; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Дефиниране на бизнес модел за управление на финансови активи

Бизнес моделът се отнася до начина, по който Групата управлява своите финансови активи с оглед генериране на парични потоци, т.е. бизнес моделът на Групата определя дали паричните потоци ще бъдат генерирани от събиране на договорни парични потоци, продажба на финансови активи, или и от двете.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Бизнес моделите, прилагани от Групата, са следните видове:

- Бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци;
- Бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи;
- Друг бизнес модел, в рамките на който се извършва оценка по справедлива стойност през печалбата или загубата. Групата управлява финансовите активи с цел реализиране на парични потоци посредством продажбата на активите.

Характеристики на договорните парични потоци на финансовия актив

Договорни парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница

Групата класифицира финансов актив въз основа на характеристиките на неговите договорни парични потоци. Договорните парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва, върху сумата на непогасената главница, съответстват на основното споразумение по кредитиране. При основното споразумение за кредитиране, основните елементи, които определят лихвата, са стойността на парите във времето и кредитният риск. Лихвата може да включва и възнаграждение за поемане и на други основни рискове - ликвиден риск, цена на привлечен ресурс и суми за покриване на административни разходи по кредитирането, свързани с държането на финансовия актив за определен период от време и марж на печалбата.

Финансови пасиви

Групата класифицира всички финансови пасиви като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на дериватните пасиви, които са оценени по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Първоначално признаване на финансови инструменти

С изключение на търговските вземания, при първоначалното признаване Групата оценява даден финансов актив или финансов пасив по неговата справедлива стойност, плюс или минус, в случай на финансов актив или финансов пасив, неоченяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последващо оценяване на финансови инструменти

Финансови активи

След първоначалното му признаване, класифициране и оценяване, Групата оценява даден финансов актив по: а) амортизирана стойност; б) справедлива стойност през друг всеобхватен доход; или в) справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата прилага изискванията за обезценка на МСФО 9 по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по амортизирана стойности и по отношение на дългови финансови активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Групата оценява финансов актив – дългов инструмент по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва, и коригирана за всеки коректив за загуби.

За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, Групата използва модел за категоризиране на финансовите активи във Фази, в зависимост от нивото на кредитния риск. Финансовите активи се категоризират на ниво длъжник, в една от следните фази:

Фаза 1 – експозиции с нисък кредитен риск, нововъзникнали експозиции и експозиции без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 2 – експозиции със съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване;

Фаза 3 – експозиции в неизпълнение.

Кредитният риск по финансов актив може да бъде определен като нисък, на база външен кредитен рейтинг и оценената от Групата способност на длъжника да изпълнява задълженията си в краткосрочен план, като евентуални неблагоприятни промени на икономическите и стопанските условия в дългосрочен план биха могли, но не е задължително, да намалят способността на длъжника да изпълнява задълженията си. Към експозициите без съществено влошаване в кредитното качество след първоначалното им признаване се отнасят експозиции, по които просрочието по договорените плащания е до 30 дни и не се установяват индикатори за значително увеличение на кредитния риск.

Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество, се извършва въз основа на комбинация от автоматични и други вътрешно определени индикатори. Групата е приела, че е налице значително увеличение на кредитния риск по финансов актив, когато просрочието по договорените плащания е от 31 до 90 дни, както и когато са предоставени отстъпки на длъжник поради финансови затруднения и тези отстъпки не водят до съществено намаляване на финансовото задължение или длъжникът е в период на изпитване след дадени от страна на Групата отстъпки /експозиции с мерки по реструктуриране/. Преценката за определяне на експозициите като експозиции със съществено влошаване в кредитното качество включва и други индикатори, като напр. настъпили промени във финансовото състояние на длъжника, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността му да изпълнява своите задължения; установени неблагоприятни данни и пазарна информация свързана с длъжник, които повишават значително кредитния риск; промяна в подхода на Групата за управление на експозиция и др.

За експозициите в неизпълнение, Групата използва насоките на Регламент (ЕС) № 575/2013. Групата е приела, че е настъпило неизпълнение по отношение на определен длъжник, когато просрочието по договорените плащания е от повече от 90 дни и/или се счита, че е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения без да се предприемат принудителни действия по реализиране на обезпечението. Всички финансови активи, класифицирани като „необслужвани експозиции” съгласно регулаторните изисквания се считат за финансови активи в неизпълнение.

Прегледът на индикаторите и оценката на експозициите се извършва на месечна база, под контрола на Дирекциите за управление на риска в дружествата от Групата, а съответните решения се вземат от ръководствата на дружествата от Групата.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Обезценката на финансовите активи във Фаза 1 се калкулира на база на „очаквани кредитни загуби за 12 месеца“, а за финансовите активи във Фаза 2 – на база на „очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовия актив“. Финансовите активи във Фаза 3 се считат за активи с обективно доказателство за обезценка.

За целите на установяване на обезценката по финансовите активи, Групата прилага модели за изчисляване на очакваните кредитни загуби на колективна и индивидуална база. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните финансови активи се прилагат за дългови финансови активи като дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, както и експозиции, представляващи „Проектно финансиране“ или експозиции с уникални характеристики, независимо от техния размер. Моделите за обезценка на индивидуално оценяваните експозиции, се базират на дисконтираните парични потоци и отразяват различни сценарии на очаквани парични потоци, включващи и наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, която касае бъдещи събития /включително и макроикономически прогнози/. За целите на установяване на обезценката на експозиции в неизпълнение /Фаза 3/ или придобити финансови активи с кредитна обезценка, Групата прилага модел за индивидуална обезценка на активи над определен размер.

Моделът за обезценка на колективно оценявани финансови активи е базиран на определяне на стойности за вероятност от неизпълнение /PD/ и загуба при неизпълнение /LGD/ за всеки колективно оценяван актив, при прилагане на амортизиране с ефективния лихвен процент /EIR/ при изчисление на очакваната загуба при неизпълнение /EAD/. Моделите за обезценка на финансови активи, оценявани колективно се прилагат за дългови ценни книжа, банкови салда и депозити, репо сделки, както и експозиции, произтичащи от кредитната дейност на Групата – кредитни и задбалансови експозиции на физически и юридически лица. Моделите включват наличната разумна и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, за външен кредитен рейтинг на контрагентите, както и 3 годишни сценарии за макроикономическото развитие на държавата, изготвени от външни източници /МФ, БНБ, НСИ, СБ, МВФ/. Използваните от Групата макроикономически индикатори са: Ръст на Брутния вътрешен продукт /GDP/, Хармонизиран индекс на потребителските цени /HICP/, Ниво на безработица и Индекс на цените на жилищата /HPI/. Групата обновява стойността на използваните прогнозни индикатори в своя модел веднъж годишно, при публичното оповестяване на 3-годишните прогнози на съответните институции.

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), възникнали през периода, измерени чрез разликата между корективът за кредитни загуби към датата на прегледа и датата на предходния преглед. Заделеният коректив за очаквани кредитни загуби се представя в намаление на балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Дългови инструменти

Групата оценява дългов финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Печалба или загуба от дългов финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се признава от страна на Групата през друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка, печалби и загубите от валутни операции, приходи от лихви, до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

Групата прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)
3.2.5. Финансови активи и пасиви (продължение)

Групата признава в печалбата или загубата - като печалба или загуба от обезценка, размера на очакваните кредитни загуби (или обратно възстановяване), като формира коректив за загуби, който се признава през друг всеобхватен доход и не намалява балансовата стойност на финансовия актив в отчета за финансовото състояние.

Капиталови инструменти

При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор за конкретни инвестиции в капиталови инструменти, които не са държани за търгуване, които иначе биха били оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да представя последващите промени на справедливата стойност през друг всеобхватен доход. Това оценяване се извършва актив по актив (инструмент по инструмент). Капиталовите инструменти не подлежат на преглед за обезценка.

Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Групата оценява финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата, ако не са държани в рамките на бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани за събиране на договорните парични потоци, или в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига, като се събират договорни парични потоци и се продават финансови активи. Също така тази категория се прилага за инструменти, които не изпълняват дефинициите на главница и лихва. Печалба или загуба от финансов актив, който се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, се признава от Групата в печалбата или загубата.

Прекласификация на финансови инструменти

Само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, Групата прекласифицира всички засегнати финансови активи. Групата не прекласифицира финансови пасиви.

Групата прекласифицира финансови активи като прилага прекласификацията за бъдещи периоди. Групата не преизчислява никакви признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Модификация на договорни парични потоци на финансов актив

Модифициране на договорни парични потоци на финансов актив е налице, когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или изменени по друг начин и тези изменения не са били договорени при първоначалното признаване на финансовия актив. При установяване на наличие на Модификация на финансов актив, се анализират факторите за възникването ѝ, като съобразно тях се определя и счетоводното отразяване на ефекта от модификация. Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с политиката на Групата, Групата преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата.

Отписване на финансови инструменти

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от този финансов актив са изтекли; или Групата прехвърли финансовия актив и прехвърлянето отговаря на изискванията за отписване.

Групата отписва финансовия пасив (или част от финансовия пасив) от своя отчет за финансовото състояние, когато той е погасен - т.е. когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.6. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат като финансови активи и пасиви по стойност, която е равна на справедливата стойност на пласираните/ привлечените от Групата средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/ полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

Ценните книжа, заложили като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

Ценните книжа, получени като обезпечение по споразумения за обратно изкупуване не се записват в отчета за финансово състояние на Групата в случаите, когато рисковете и ползите от собствеността им не са прехвърлени.

3.2.7. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централни банки и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване", изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Политиката на Групата е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетната стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Групата, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достовърни за целите на консолидирания финансов отчет.

За признатите в отчета за финансово състояние активи и пасиви по справедлива стойност, Групата оповестява за всеки клас финансови инструменти нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1: котиран (некоригиран) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2: други техники, за които цялата входяща информация, която има съществен ефект върху отчетената справедлива стойност, подлежи на наблюдение или пряко, или косвено;
- Ниво 3: техники, които използват входяща информация, която има съществен ефект върху отразената справедлива стойност, които не се базират на подлежащи на наблюдение пазарни данни.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.9. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.10. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”, оценявано веднъж годишно към датата на изготвяне на финансовия отчет с помощта на лицензиран актюер, за да се оценят бъдещите задължения за дължими пенсии към персонала. Групата е приела да отразява във финансовия отчет калкулирания ефект за 10 годишен период от време. Периодът след 10-тата година има голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При оценката се използват и демографски допускания, свързани с вероятност за оттегляне и смъртност.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход и не се рекласифицират последващо в печалбата или загубата.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Други задължения” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

3.2.11. Провизии за задължения

Размерът на провизии за задължения се признава за разход и пасив, когато Групата има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в печалбата или загубата за съответния период.

3.2.12. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в отчета за финансовото състояние като деривативи за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи, държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в печалбата или загубата за периода. Групата не прилага счетоводно отчитане на хеджирането съгласно МСФО 9.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.13. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Групата разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Амортизацията на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхабяването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

Сгради	4%	25 години
Стопански инвентар	15%	7 години
Транспортни средства	15%	7 години
Други активи	15%	7 години
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	25 години
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	5 години

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Групата е извършило към датата на изготвяне на годишния консолидиран финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.14. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019

Групата е приложила МСФО 16, използвайки подхода за кумулативно наваксване, съответно сравнителната информация не е преизчислявана и е представена съгласно МСС 17. Счетоводната политика съгласно МСС 17 и МСФО 16 е представена подробно по-долу.

Групата като лизингополучател

Групата оценява дали даден договор е или съдържа лизинг при започване на договора. Групата признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (определени като лизингови договори със срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност (като таблети и персонални компютри, малки мебели за офиса и телефони). За тези лизингови договори Групата признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга систематична база не е по-представителна за времеви модел, в който се реализират икономическите ползи от наетите активи.

Лизинговото задължение първоначално се оценява по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към датата на започване, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този лихвен процент не може да се определи лесно, Групата използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксирани по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя като част от реда „Други задължения“ в консолидирания отчет за финансовото състояние.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.14. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019 (продължение)

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективната лихва) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Групата преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на измененния лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Групата не е направила такива корекции през представените периоди.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Групата поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Групата да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на ред „Дълготрайните активи и активи с право на ползване“ в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Групата прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка, както е описано в политиката за отчитане на дълготрайните материални и нематериални активи.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.14. Отчитане на лизинговите договори в съответствие с МСФО 16, считано от 01.01.2019 (продължение)

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в реда „Разходи за дейността“ в печалбата или загубата (виж бележка 28).

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Групата прилага тази практическа целесъобразна мярка.

Групата като лизингодател

Групата сключва лизингови договори като лизингодател във връзка с някои свои инвестиционни имоти.

Лизингови договори, при които Групата е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Винаги, когато условията на лизинговия договор прехвърлят по същество всички рискове и ползи от собствеността към лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

Приходите от наем от оперативен лизинг се признават по линейния метод през срока на съответния лизингов договор. Първоначалните преки разходи, направени при договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават по линейния метод през срока на лизинговия договор.

Когато договорът включва както лизингови, така и нелизингови компоненти, Групата прилага МСФО 15, за да разпреди възнаграждението по договора към всеки един от компонентите.

3.2.15. Отчитане на договори за оперативен лизинг в съответствие с МСС 17 до 31.12.2018

Групата като лизингополучател

В случаите, когато Групата е лизингополучател по договор за оперативен лизинг, получените по договора активи не се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата. Извършените от страна на Групата плащания по договора се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Групата като лизингодател

В случаите, когато Групата е лизингодател по договор за оперативен лизинг, активите, отдадени от Групата по договора, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета от Групата по отношение на подобни активи. Доходът от оперативния лизингов договор се признава от страна на Групата директно като приход в печалбата или загубата за съответния отчетен период.

3.2.16. Активи, придобити от обезпечения

Недвижими имоти и движими вещи, придобити от Групата като кредитор по отпуснати и необслужвани кредити се класифицират като активи, придобити от обезпечения и се отчитат първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване на активите, придобити от обезпечения, представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. След първоначалното им признаване, тези активи се отчитат по по-ниската от текущата им балансова стойност или тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на тези активи до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката. За тези активи не се начислява амортизация.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.17. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са придобити и притежавани от Групата недвижими имоти /земя и сгради/, които Групата няма да използва в дейността си, и които Групата държи с цел получаване на доходи от наеми и/или за увеличаване на стойността на капитала. Инвестиционният имот се оценява първоначално по неговата цена на придобиване. Разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Като своя счетоводна политика относно последващото им отчитане, Групата приема модела на цената на придобиване в съответствие с изискванията на МСС 16. В тази връзка те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизации се начисляват на придобитите като инвестиционни имоти сгради, като се прилага линейния метод. Годишната им амортизационна норма е 4% (25 години). Не се начисляват амортизации на придобитите като инвестиционни имоти земи.

3.2.18. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последиствия, които ще възникнат от начина, по който Групата очаква, на датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, също се отчита в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степеня, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.19. Оперативни сегменти

Географско разпределение

Към 31.12.2019 Групата извършва дейност основно в следните три държави: България, Република Северна Македония и Кипър. Групата извършва дейности и реализира приходи както следва:

1. В България чрез ЦКБ АД и УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД
2. В Кипър чрез клон Кипър
3. В Република Северна Македония чрез ЦКБ АД, Скопие

В Кипър Групата извършва дейности и реализира приходи чрез банков клон, част от структурата на Банката-майка Централна кооперативна банка АД, на принципа на свободата на предоставяне на услуги на територията на Европейското икономическо пространство.

Информация за приходите от лихви, приходите от такси и комисионни, нетекущите активи, различни от финансови инструменти, активи по отсрочени данъци, преди консолидационни елиминации, е представена, както следва:

	Приходи от лихви и такси и комисионни		Имоти, машини и съоръжения, ДНМА и активи с право на ползване		Инвестиционни имоти и активи, придобити от обезпечения	
	За годината, приключваща на	За годината, приключваща на	Към	Към	Към	Към
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
България	195,656	187,652	151,403	98,115	49,003	32,808
Р. Северна Македония	16,662	15,865	20,523	20,777	-	-
Кипър	150	349	28	16	-	-
Общо	212,468	203,866	171,954	118,908	49,003	32,808

Оперативни сегменти

Към 31.12.2019 г. Групата дефинира следните оперативни сегменти:

1. Централна кооперативна банка АД, София;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие;
3. УД "ЦКБ Асетс Мениджмънт" ЕАД.

Видовете продукти и услуги, от които всеки отчетен сегмент извлича своите постъпления са както следва:

1. Централна кооперативна банка АД, София- извършване на банкова дейност;
2. Централна кооперативна банка АД, Скопие- извършване на банкова дейност;
3. УД „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД- извършва дейност по организация и управление на договорни фондове.

Групата определя оперативните си сегменти като такива:

- които предприемат бизнес дейности, от които Групата получава приходи и понася разходи;
- чиито оперативни резултати се преглеждат редовно от Ръководството на Групата и на база, на които се оценяват резултатите от дейността на сегментите;
- чиито оперативни резултати се преглеждат при взимането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределяни към сегментите
- за които е налице отделна финансова информация.

Ключовите индикатори, които Групата следи са следните:

1. Приходи от лихви;
2. Приходи от такси и комисионни;
3. Печалба/загуба от преоценка;
4. Разходи за обезценка;
5. Разходи за лихви;
6. Административни разходи;
7. Оперативна печалба / (загуба);
8. Печалба / (загуба) преди данъчно облагане;
9. Данъци;
10. Нетна печалба / (загуба) за годината.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2. Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

3.2.19. Оперативни сегменти (продължение)

За годината, приключваща на 31.12.2019	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асете Мениджмънт" ЕАД	Общо
Приходи от лихви	133,805	12,936	24	146,765
Приходи от такси и комисионни	61,977	3,726	-	65,703
Печалба от преоценка	4,804	6	-	4,810
Разходи за обезценка	(7,085)	(861)	-	(7,946)
Разходи за лихви	(16,510)	(4,066)	-	(20,576)
Административни разходи	(37,944)	(919)	(318)	(39,181)
Общи Оперативни приходи	181,192	11,937	1,546	194,675
Печалба преди данъци	37,958	334	1,224	39,516
Данъци	(3,716)	(39)	(122)	(3,877)
Нетна печалба за годината	34,242	295	1,102	35,639

За годината, приключваща на 31.12.2018	"Централна Кооперативна Банка" АД, София	"Централна Кооперативна Банка" АД, Скопие	УД "ЦКБ Асете Мениджмънт" ЕАД	Общо
Приходи от лихви	133,682	12,515	23	146,220
Приходи от такси и комисионни	54,296	3,350	-	57,646
Печалба/(загуба) от преоценка	6,943	(4)	-	6,939
Разходи за обезценка	(5,835)	(667)	-	(6,502)
Разходи за лихви	(19,243)	(3,839)	-	(23,082)
Административни разходи	(48,916)	(1,013)	(337)	(50,266)
Общи Оперативни приходи	168,575	11,553	1,514	181,642
Печалба преди данъци	37,287	250	1,172	38,709
Данъци	(3,517)	(27)	(116)	(3,660)
Нетна печалба за годината	33,770	223	1,056	35,049

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Групата, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Кредитни загуби от обезценка на финансови инструменти;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Срок на лизинговите договори.

Когато справедливата стойност на финансовите активи в Отчета за финансовото състояние не може да бъде определена на базата на активен пазар, определянето ѝ се извършва чрез използването на различни методи за оценяване (модел на ценообразуване), които включват математически модели. Информация за справедливите стойности на финансовите активи е представена в бел. 36.

Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите кредитни загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Групата са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Групата прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бел. 35.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност (продължение)

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор ще бъде удължен (или не е прекратен). Повечето опции за удължаване на договорите за офиси са включени в лизинговите задължения, тъй като Групата разчита на дългосрочни взаимоотношения с наемодателите.

Срокът на лизинга се преоценява, ако опцията действително се упражнява (или не се упражнява) или Групата се задължава да я упражни (или не упражни). Оценката на разумната сигурност се преразглежда само ако настъпи значимо събитие или значителна промяна в обстоятелствата, която засяга тази оценка и това е под контрола на лизингополучателя.

3.4. Управление на капитала

Групата определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Групата. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Групата следи разпределението на финансовите ресурси в нива на рисков капитал посредством Комитет за управление на активите и пасивите. Политиката за управление на капитал на Групата се преглежда регулярно от Управителния съвет на Групата.

Групата изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Групата следва регулаторно определените указания, както и своите собствени цели. За 2019 и 2018 Групата е спазила регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност, като поддържаните от Групата нива на капиталова адекватност надвишават регулативните изисквания.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Парични средства в брой:		
В български лева	204,628	204,440
В чуждестранна валута	97,799	84,389
Парични средства на път:		
В български лева	81	-
В чуждестранна валута	163	183
Парични салда в Централните банки:		
Текуща сметка в български лева в БНБ	1,436,198	1,413,633
Текуща сметка в чуждестранна валута в БНБ	19,705	15
Текуща сметка в чуждестранна валута в НБРСМ	3,904	11,602
Срочен депозит в чуждестранна валута НБРСМ	22,903	-
Минимални задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки	7,626	8,009
Резервен обезпечителен фонд RINGS в БНБ	1,053	339
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ	1,794,060	1,722,610

Текущите сметки в Централните банки се използват за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в съответната страна.

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНИ БАНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на БНБ, Банката-майка заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

Минималните задължителни резерви в чуждестранна валута в Централни банки към 31.12.2019 се състоят от предоставени средства от страна на ЦКБ Скопие в НБРСМ.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	39,997	23,000
В чуждестранна валута	15,670	29,046
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	131,405	123,144
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	141	145
В чуждестранна валута	2,260	4,780
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	42,887	52,657
Загуба от обезценка	(45)	(4,054)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	232,315	228,718

6. ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2019 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 304,324 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 30,601 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 273,723 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2019 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формирана загуба от обезценка в размер на 1,094 хил. лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2020.

Към 31 декември 2018 Групата има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 256,806 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Част от тях в размер на 74,248 хил. лв. са обезпечени със залог на български държавни ценни книжа на приблизително същата стойност. Останалата част в размер на 182,558 хил. лв. са обезпечени със залог на корпоративни ценни книжа, чиято стойност е по-голяма от стойността на предоставения ресурс. Към 31 декември 2018 по сключените споразумения с клауза за обратно изкупуване е формирана загуба от обезценка в размер на 208 хил. лв. Падежът на тези споразумения е между януари и юни 2019.

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Български корпоративни ценни книжа	191,904	165,766
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	44,869	35,602
Деривати, държани за търгуване	28	56
Дългосрочни български държавни облигации	-	1
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА	236,801	201,425

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 67,726 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 124,178 хил. лв.

Към 31 декември 2018 финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включват корпоративни ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия. Българските корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на дружества в размер на 60,737 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 105,029 хил. лв.

Чуждестранните корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 39,772 хил. лв., акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 581 хил. лв. и дялове в договорни фондове в размер на 4,516 хил. лв.

Към 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа се състоят от акции в капитала на кредитни институции в размер на 34,896 хил. лв. и акции от капитала на нефинансово дружество в размер на 706 хил. лв.

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 и 2018 дериватите държани за търгуване съответно в размер на 28 хил. лв. и 56 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Граждани:		
В български лева	897,185	776,458
В чуждестранна валута	234,529	218,970
Предприятия:		
В български лева	820,262	763,486
В чуждестранна валута	786,185	815,470
	2,738,161	2,574,384
Загуба от обезценка	(79,787)	(114,934)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	2,658,374	2,459,450

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2019 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 14,149 хил. лв. (2018: 9,920 хил. лв.), включително резултат от сделки.

(б) Лихвени проценти

Кредитите, отпуснати в български лева и чуждестранна валута, се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на референтен лихвен процент на Групата или лихвен индекс за кредитите във валута - EURIBOR, LIBOR, плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 2% до 5%, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява допълнителна надбавка над договорения лихвен процент.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни активи	394	389
Текущи данъчни активи	6	459
Разходи за бъдещи периоди	2,970	2,667
Учредени вещни права на ползване на сгради	-	25,339
Активи, придобити от обезпечения	33,895	16,992
Други активи	8,571	8,350
Общо преди обезценка	45,836	54,196
Обезценка	(61)	(88)
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	45,775	54,108

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми, застраховки и др.

Учредените в полза на Групата вещни права за ползване на сгради са възникнали в периода 2008 - 2017, като правата са учредени за различни срокове в рамките между 115 и 180 месеца. В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване се амортизира на равни части за съответния период на ползването на сградите. Групата няма задължения за бъдещи плащания, свързани с вещните права. Към 31 декември 2019 във връзка с влизането в сила от 1 януари 2019 на МСФО 16 Лизинг, вещните права са рекласифицирани и представени като активи с право на ползване, част от „Дълготрайни активи и активи с право на ползване“.

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви и сконто/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Средносрочни български държавни облигации	1,920	18,053
Дългосрочни български държавни облигации	279,890	270,515
Чуждестранни държавни облигации	167,266	127,328
Капиталови инвестиции във финансови институции	758	764
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	15,537	11,171
Български корпоративни ценни книжа	85,232	60,590
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	16,970	15,470
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	567,573	503,891

10. **ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Към 31 декември 2019 за финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, са заделени очаквани кредитни загуби в размер на 3,179 хил. лв. (2018г.: 1,706 хил. лв.), които са отразени в капитала и не са намалили отчетната стойност на активите.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 118,279 хил. лв. (2018 г.: 91,328 хил. лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 капиталовите инвестиции във финансови институции представляват акции в търговска банка.

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2019 капиталовите инвестиции в нефинансови институции в размер на 15,537 хил. лв. (2018 г. 11,171 хил. лв.) представляват акции в търговски дружества.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 българските корпоративни ценни книжа в размер на 85,232 хил. лв. (2018 г. 60,590 хил. лв.) представляват облигации на български корпоративни емитенти. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни държавни облигации

Към 31 декември 2019 чуждестранните държавни облигации в размер на 167,266 хил. лв. (2018 г. 127,328 хил. лв.) представляват в по-голямата си част държавните облигации на страни от Европейския съюз.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 чуждестранните корпоративни ценни книжа представляват облигации в чуждестранни търговски дружества.

11. **ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ**

Финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност се състоят от български държавни облигации, държавни облигации на страни от ЕС, български корпоративни облигации и чуждестранни корпоративни облигации, включващи размера на начислените лихви и скonto/премия, на базата на техния оригинален матуритет, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Дългосрочни български държавни облигации	155,392	130,776
Чуждестранни държавни облигации	164,062	131,834
Български корпоративни облигации	7,964	7,964
Чуждестранни корпоративни облигации	12,743	9,811
Облигации, емитирани от НБРСМ	17,067	16,265
Загуба от обезценка	(674)	(411)
ОБЩО ДЪЛГОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ	356,554	296,239

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2019 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер на 107,654 хил. лв. (2018 г.: 130,776 хил. лв.) са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки на основание на чл. 152 от Закона за публичните финанси.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

12. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ И АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

12.1. Дълготрайни активи

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни и средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2018	101,315	43,883	8,542	35,045	4,435	51,402	244,622
Придобити	40	649	2,166	717	13,863	288	17,723
Трансфери	8,368	2,508	1,542	217	(13,085)	450	-
Отписани	-	(4,234)	(463)	(420)	(930)	(20)	(6,067)
Бизнес комбинации	(4,069)	(436)	(260)	(2,040)	-	(5,215)	(12,020)
Курсови разлики	-	-	-	(2)	-	(2)	(4)
31 декември 2018	105,654	42,370	11,527	33,517	4,283	46,903	244,254
Придобити	548	397	104	601	2,655	233	4,538
Трансфери	57	877	253	112	(1,592)	293	-
Отписани	-	(517)	(340)	(514)	(1,088)	(4)	(2,463)
31 декември 2019	106,259	43,127	11,544	33,716	4,258	47,425	246,329
Амортизация							
1 януари 2018	11,361	34,270	5,033	27,294	-	29,799	107,757
Начислена за периода, нетно	3,043	3,307	1,168	1,713	-	1,025	10,256
Амортизация на отписаните	-	(4,229)	(336)	(420)	-	(20)	(5,005)
Бизнес комбинации	(1,019)	(366)	(208)	(1,088)	-	(239)	(2,920)
Курсови разлики	-	2	-	(2)	-	-	-
31 декември 2018	13,385	32,984	5,657	27,497	-	30,565	110,088
Начислени за периода, нетно	3,293	3,097	1,307	1,584	-	2,024	11,305
Амортизация на отписаните	-	(515)	(339)	(513)	-	(6)	(1,373)
31 декември 2019	16,678	35,566	6,625	28,568	-	32,583	120,020
Натрупана обезценка към 1 януари 2018	-	-	-	-	-	5,252	5,252
Натрупана обезценка към 31 декември 2018	-	-	-	-	-	5,156	5,156
Натрупана обезценка към 31 декември 2019	-	-	-	-	-	5,156	5,156
Нетна балансова стойност							
31 декември 2018	92,269	9,386	5,870	6,020	4,283	11,182	129,010
31 декември 2019	89,581	7,561	4,919	5,148	4,258	9,686	121,153

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени и извършени от Групата ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на консолидирания отчет за финансовото състояние.

12.2. Активи с право на ползване

	Земя и сгради	Транспортни средства	Общо
1 януари 2019			
Първоначален ефект	55,600	782	56,382
Придобити	27,886	1,007	28,893
Отписани	(14,401)	-	(14,401)
31 декември 2019	69,085	1,789	70,874
Амортизация			
1 януари 2019	-	-	-
Начислена за периода, нетно	15,582	723	16,305
Амортизация на отписаните	(8,236)	-	(8,236)
31 декември 2019	7,346	723	8,069
Нетна балансова стойност 31 декември 2019	61,739	1,066	62,805

В сравнителната информация за 2018 Групата е признала лизингови активи и лизингови задължения само във връзка с онези договори за лизинг, които са били класифицирани като „финансов лизинг“ съгласно МСС 17 „Лизинг“. Активите са представени като част от Дълготрайни активи и активи с право на ползване, а задълженията - като част от Други задължения в пасива на отчета за финансовото състояние. За корекциите, свързани с първоначалното прилагане на МСФО 16 „Лизинг“ на 1 януари 2019 г., вижте бел. 2.3.

13. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земя	Сгради	Общо
1 януари 2018	159	13,767	13,926
31 декември 2018	159	13,767	13,926
31 декември 2019	159	13,767	13,926
Амортизация			
1 януари 2018	-	963	963
Начислена за периода, нетно	-	551	551
31 декември 2018	-	1,514	1,514
Начислена за периода, нетно	-	552	552
31 декември 2019	-	2,066	2,066
Нетна балансова стойност 31 декември 2018	159	12,253	12,412
Нетна балансова стойност 31 декември 2019	159	11,701	11,860

Инвестиционните имоти на Групата към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 се състоят от земя и търговски сгради. През отчетните периоди Групата не е получавала приходи от инвестиционните имоти и не е извършвала преки разходи във връзка с инвестиционните имоти.

Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2019 е в размер на 15,174 хил. лв. (2018: 15,175 хил. лв.) и е определена от лицензирани външни оценители, притежаващи съответните признати професионални квалификации и опит в оценяването на имоти от подобни категории и местоположение като тези на инвестиционните имоти на Групата.

14. РЕПУТАЦИЯ

През февруари 2008 ЦКБ АД, София придобива 62.57% от капитала на „Силекс банка“ АД, гр. Скопие, Република Северна Македония. След това придобиване Банката-майка притежава общо 75.51% от капитала на „Силекс банка“ АД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество. Стойността на придобиване в размер на 27,075 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Придобитите нетни активи са в размер на 18,741 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 8,316 хил. лв.

През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие, като след увеличението Банката-майка притежава общо 82.57% от капитала на „Силекс банка“ АД.

През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на Централна кооперативна банка АД, Скопие.

Към 31 декември 2014 Групата е извършила преглед на репутацията, придобита в бизнес комбинацията и е установила индикации за обезценка, в резултат на което стойността на репутацията е намалена с 642 хил. лв. до 4,184 хил. лв. Резултатът от извършената обезценка е отразен в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

През декември 2011 Банката-майка придобива 500,000 броя безналични, обикновени, поименни акции с право на глас с номинална стойност от 1 лев всяка, представляващи 100% от капитала на Управляващо дружество „ЦКБ Асетс Мениджмънт“ ЕАД, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното дружество.

Стойността на придобиване в размер на 3,200 хил. лв. е платена изцяло с парични средства. Справедливата стойност на придобитите нетни активи е в размер на 1,754 хил. лв. В резултат на придобиването е призната репутация в размер на 1,446 хил. лв.

Към 31 декември 2019 Групата е извършила преглед на репутацията, придобита в бизнес комбинацията и не е установила индикация за обезценка.

15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	9,709	6,163
- в чуждестранна валута	6,983	6,052
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	6,189	25,147
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в български валута	297	-
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	489	490
Срочни депозити от местни банки в чуждестранна валута	2,445	2,447
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	26,112	40,299

16. ПОЛУЧЕНИ КРЕДИТИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

Към 31 декември 2019 и 2018 ЦКБ АД, Скопие е получила от Народната Банка на Република Северна Македония и други местни банки в Република Северна Македония кредити за рефинансиране на търговски дружества в общ размер съответно на 162 хил. лв. и 1,129 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви.

17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безсрочни депозити		
В лева	1,422,066	1,152,434
В чуждестранна валута	272,695	222,844
	<u>1,694,761</u>	<u>1,375,278</u>
Срочни депозити		
В лева	1,122,373	1,204,870
В чуждестранна валута	1,097,011	1,055,202
	<u>2,219,384</u>	<u>2,260,072</u>
Спестовни влогове		
В лева	1,259,614	1,113,181
В чуждестранна валута	518,683	499,220
	<u>1,778,297</u>	<u>1,612,401</u>
Други депозити		
В лева	11,326	8,643
В чуждестранна валута	902	3,342
	<u>12,228</u>	<u>11,985</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,704,670</u>	<u>5,259,736</u>

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Депозити на граждани		
В български лева	2,781,982	2,524,708
В чуждестранна валута	1,603,274	1,548,363
	<u>4,385,256</u>	<u>4,073,071</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	1,022,071	945,777
В чуждестранна валута	283,584	227,416
	<u>1,305,655</u>	<u>1,173,193</u>
Депозити на други институции		
В български лева	11,326	8,643
В чуждестранна валута	2,433	4,829
	<u>13,759</u>	<u>13,472</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u>5,704,670</u>	<u>5,259,736</u>

18. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Към 31 декември 2019 и 2018 другите привлечени средства представляват финансиране от Министерството на финансите на Република Северна Македония, получено от ЦКБ Скопие, в размер на 778 хил. лв. за 2019 и 2018 (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор и малки и средни предприятия. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от ЦКБ Скопие.

19. ЕМИТИРАНИ ОБЛИГАЦИИ

През декември 2013 Групата е издала чрез публично предлагане емисия конвертируеми облигации в размер на 36,000,000 евро, разпределени в 36,000 броя облигации с номинална стойност от 1,000 евро. Облигациите са подчинени, необезпечени, лихвоносни, свободнопрехвърляеми, безналични, конвертируеми в обикновени акции на Групата. Облигационният заем е сключен за срок от 7 години при 4.5% годишна лихва, като главницата по заема се заплаща еднократно на падежа на емисията – 10.12.2020. Лихвените плащания се извършват веднъж годишно с падежи, както следва: 10.12.2014, 10.12.2015, 10.12.2016, 10.12.2017, 10.12.2018, 10.12.2019 и 10.12.2020. Съгласно условията на емисията облигационерите нямат право на предсрочна изискуемост на лихви и главница по облигационния заем, включително при неизпълнение от страна на емитента, освен при наличие на определени условия към момента на плащането и след предварително разрешение на БНБ. Изменения и допълнения в условията по облигационната емисия могат да бъдат извършвани само при наличие на предварително писмено разрешение на БНБ.

През месец декември 2016 настъпи третото лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,620 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите. Стойността на задължението към 31 декември 2016 е в размер на 70,126 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи свързани с издаването на емисията.

През месец декември 2016 след предварително разрешение на БНБ са извършени промени в условията на облигационната емисия, съобразно които:

- Датата на падеж на облигационната емисия се променя от 7 години след датата на Емисията на 10 години след датата на Емисията. Дата на падеж на облигационната емисия след промяната е 10.12.2023.
- Дължимата лихва по облигационната емисия се променя от 4.5% на 3.6% годишно, считано от 11.12.2016.

През месец декември 2018 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 1,296 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Към 31 декември 2018 част от облигационерите са упражнили правото си да конвертират притежавани от тях облигации в акции, като са подали уведомления за конвертиране. При условията на Проспекта на публично предлагане и допускане до търговия на емисията конвертируеми облигации на Групата, конвертирането е настъпило на датата на регистрирането му от Централен депозитар АД /дата на конвертиране/, което е осъществено преди 31 декември 2018.

Процесът по вписване на увеличението на капитала в Търговския регистър не е приключил към 31 декември 2018, поради което Групата е отписала стойността на задължението за частта на конвертираните облигации в размер на 45,002 хил. лв. и е отразила същата стойност като увеличение на собствения капитал под формата на „други резерви“, оповестени в бележка 22.4.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2018 е в размер на 25,343 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Групата, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Групата. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Групата се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Групата.

През месец декември 2019 настъпи поредното лихвено плащане по облигационната емисия в размер на 468 хил. евро, която сума е изплатена на облигационерите.

Стойността на задължението по облигации към 31 декември 2019 е в размер на 25,424 хил. лв., в т.ч. задължения за лихви и отразени разходи, свързани с издаването на емисията.

20. ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Провизии по съдебни дела се признават, когато на база експертна правна оценка се установи, че е вероятно Групата да трябва да посрещне тези задължения в близко бъдеще. Към 31 декември 2018 Групата е извършила анализ на заведените срещу нея съдебни дела и е начислила провизии по тях в размер на 316 хил. лв.

Провизиите за очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 за отразените като задбалансови позиции гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти са определени от страна на Групата към 31 декември 2019 и 31 декември 2018 в размер на 1,102 хил. лв. и 423 хил. лв.

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Провизии за съдебни дела	-	316
Провизии за очаквани кредитни загуби за гаранции, акредитиви и кредитни ангажименти	1,102	423
ОБЩО ПРОВИЗИИ ЗА ЗАДЪЛЖЕНИЯ	1,102	739

21. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	2,753	2,765
Деривати, държани за търгуване	10,079	1,272
Други задължения	7,618	6,381
Задължения към персонала при пенсиониране	1,184	1,025
Приходи за бъдещи периоди	588	558
Отсрочени данъчни пасиви	270	270
Текущи данъчни пасиви	-	33
Задължения по лизингови договори	45,376	-
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	67,868	12,304

Задължения към персонала при пенсиониране

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата е изчислила ефекта на бъдещите задължения за пенсии към персонала, като е формирала и отразила съответна провизия за определения ефект за 10 годишен период от време. Периодите след 10-тата година имат голяма отдалеченост във времето, поради което има наличие на значителна несигурност относно реализацията на допусканията, свързани с бъдещи събития и обстоятелства, което поражда недостатъчна надеждност на определения ефект за този период. Финансовите допускания, използвани от Групата, се прилагат при прогнозирането на развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност, чрез определяне на лихвените проценти за дисконтиране и увеличение на доходите. При определянето на пенсионните задължения Групата е използвала дисконтов процент от 2.25% и увеличение на възнагражденията с 0.50% годишно. В процеса по определянето на пенсионните задължения Групата е използвала консултантски услуги, извършени от лицензиран актюер.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Размер на задължението в началото на периода 1 януари	1,025	848
Разходи за лихви	23	33
Разходи за текущ трудов стаж	85	76
Изплатени доходи	(149)	(52)
Актюерски печалби и загуби	200	120
РАЗМЕР НА ЗАДЪЛЖЕНИЕТО В КРАЯ НА ПЕРИОДА 31 ДЕКЕМВРИ	1,184	1,025

22. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЯ)

Деривати, държани за търгуване

Към 31 декември 2019 и 2018 дериватите, държани за търгуване, в размер на 10,079 хил. лв. и 1,272 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

22. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

22.1. Емитиран капитал

Към 31 декември 2019 и 2018 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката-майка се състои от 127,129,970 и 113,154,291 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката-майка.

На 25 февруари 2019 г. увеличението на капитала на Банката-майка, чрез издаване на нови акции, емитирани вследствие конвертиране на облигации, е вписано в Търговския регистър по партидата на Банката-майка. Увеличението на капитала в резултат на конвертирането е в размер на 13,975,679 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. След увеличението емитираният акционерен капитал на Банката-майка се състои от 127,129,970 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Банката-майка.

Предприятието-майка на Групата, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД. Химимпорт АД е публично дружество, чиито акции се търгуват на Българска фондова борса.

Основни акционери	2019		2018	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	77,584	61.03	77,584	68.56
Химимпорт АД	7,475	5.88	7,475	6.61
ЗАД Армеец АД	11,992	9.43	3,851	3.40
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	8,872	6.98	5,542	4.90
Други	21,207	16.68	18,702	16.53
	<u>127,130</u>	<u>100</u>	<u>113,154</u>	<u>100</u>

22.2. Резерви, включително неразпределена печалба

Резервите, включително неразпределена печалба, към 31 декември 2019 включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лв. (2018: 7,059 хил. лв.) и разпределима част в размер на 260,392 хил. лв. (2018: 205,700 хил. лв.).

22.3. Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв към 31 декември 2019 е формиран от преоценка на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход в размер на 26,122 хил. лв. (2018: 19,271 хил. лв.) и отрицателна преоценка на планове с дефинирани доходи относно пенсии в размер на (320) хил. лв. (2018: 120 хил. лв.).

22.4. Други резерви

Към 31 декември 2018 Другите резерви в размер на 45,002 хил. лв. са формирани в резултат на конвертиране на част от емитираната от Групата облигационна емисия в акции, оповестено в бележка 19 Емитирани облигации.

23. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	125,842	129,732
Ценни книжа	15,809	12,062
Депозити в банки	4,943	4,413
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	146,594	146,207
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от лихви по класификационни групи:		
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	10	6
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	10,937	8,977
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	135,647	137,224
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	146,594	146,207
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	10,504	13,577
Депозити на банки	832	361
Отрицателна лихва върху свръх резерви при БНБ	6,184	6,536
Емитирани облигации	823	2,535
Лихви по лизинг	1,406	-
Отрицателна лихва по предоставени средства в банки и други активи	719	-
Други	52	60
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	20,520	23,069
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за лихви по класификационни групи:		
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	13,617	16,533
Отрицателна лихва по активите	6,903	6,536
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	20,520	23,069

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

24. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

Групата представя приходи по договори с клиенти съгласно МСФО 15 от предоставянето на следните основни видове услуги:

ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Банкови преводи в страната и чужбина	28,425	26,940
Обслужване на сметки	16,594	15,523
Такси, свързани с кредитни експозиции	7,865	3,148
Обслужване по задбалансови ангажменти	1,002	978
Други приходи	11,807	11,053
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	65,693	57,642

РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Банкови преводи в страната и чужбина	9,826	7,975
Обслужване на сметки	1,212	977
Освобождаване на ценни пратки	781	712
Сделки с ценни книжа	52	65
Други разходи	1,529	1,289
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ	13,400	11,018

25. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Печалба/(загуба) от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	7,536	(398)
Загуба от операции с ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(816)	(77)
Загуба от преоценка на ценни книжа, държани за търгуване, нетно	(7,756)	(582)
(Загуба)/печалба от операции с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, нетно	(96)	131
Печалба от преоценка с ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, нетно	7,082	4,891
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	5,950	3,965

26. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Загуба от валутни сделки, нетно	(429)	(363)
Печалба от валутна преоценка, нетно	5,484	2,630
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	5,055	2,267

Печалбата от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преоценка представлява печалба от преоценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

27. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Приходи от дивиденди	552	1,390
Приходи от цесионни договори	209	316
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	15	51
Приходи от продажба на активи, придобити от обезпечения	62	130
Други приходи от дейността	3,154	2,477
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	3,992	4,364

Приходите от цесионни договори през 2019 произтичат от прехвърлени от страна на Групата чрез договори за цесия парични вземания. През 2018 приходите от цесионни договори са в размер на 316 хил. лв.

28. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Заплати и други разходи за персонала	46,782	44,801
Административни и маркетингови разходи	38,255	49,871
Други разходи	27,608	24,459
Амортизация	28,162	11,726
Материали и ремонти	6,459	6,465
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	147,266	137,322

В разходите за дейността са отразени и начислените за 2019 и 2018 на регистрираните одитори суми за независим финансов одит в размер на 1,455 хил. лв. за 2019, в т.ч. 1,169 хил. лв. за независим финансов одит и 286 хил. лв. за други услуги, и 896 хил. лв. за 2018, в т.ч. 776 хил. лв. за независим финансов одит и 120 хил. лв. за други услуги.

29. ОБЕЗЦЕНКИ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

Разходите за обезценки за 2019 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2019	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	120	-	(5)	115
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(886)	-	-	(886)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	4,576	690	(10,598)	(5,332)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(1,563)	-	-	(1,563)
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(262)	-	-	(262)
Други активи	2	-	(20)	(18)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	1,987	690	(10,623)	(7,946)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

29. ОБЕЗЦЕНКА ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Разходите за обезценки за 2018 съгласно МСФО 9 са представени както следва:

2018	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Предоставени ресурси и аванси на банки	(56)	-	-	(56)
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(185)	-	-	(185)
Предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,699)	643	(5,950)	(7,006)
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(676)		1,830	1,154
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност	(394)			(394)
Други активи	12		(27)	(15)
Общо нетни разходи за обезценки за несъбираемост	(2,998)	643	(4,147)	(6,502)

30. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Разходи за текущи данъци	4,479	2,210
Разходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(5)	(182)
Данъчен ефект от рекласификация през друг всеобхватен доход на дългови инструменти	(463)	572
Данъчен ефект от рекласификация през друг всеобхватен доход на капиталови инструменти	(134)	(110)
Данъчен ефект от рекласификация в неразмпределена печалба	-	1,170
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,877	3,660

Данъчни приходи, признати директно в другия всеобхватен доход	597	462
Данъчни приходи, признати директно в неразмпределената печалба	-	(1,170)

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското и македонското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2019 и 2018 за България и Северна Македония. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2019 и 2018 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2020 и 2019 за България и Северна Македония.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

29. ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	261	262
Задължения към персонала при пенсиониране	86	91
Провизии за задължения	-	31
Лизинг	37	-
Дълготрайни материални и нематериални активи	10	5
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	394	389

Отсрочените данъчни пасиви са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Отсрочени данъчни пасиви:		
Сливане на дружества през 2010	209	209
Вливане на дружество през 2016	61	61
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН ПАСИВ	270	270

Връзката между разходите за данъци в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Печалба преди данъци	37,474	36,361
Данъци по приложими данъчни ставки: 10% за 2019 и 2018 за България и Северна Македония	3,747	3,636
Данъчен ефект от необлагаеми приходи/неданъчно намалени разходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др., нетно	130	24
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	3,877	3,660
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	10.35%	10.07%

31. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА)

Доход на акция от продължаващи дейности

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	32,829
Средно претеглен брой акции	124,985,756	113,154,291
ОСНОВЕН ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.27	0.29

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	34,499	35,364
Средно претеглен брой акции	132,876,497	135,020,713
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.26	0.31

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

31. **ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА) (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
Доход на акция от продължаващи и преустановени дейности

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	54,691
Средно претеглен брой акции	124,985,756	113,154,291
ОСНОВЕН ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.27	0.48
	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Коригирана нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	34,499	57,226
Средно претеглен брой акции	132,876,497	135,020,713
ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	0.26	0.51

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща, съответно на 31 декември 2019 и 2018. Среднопретегленият брой акции се изчислява като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените или новоемитираните обикновени акции през периода, умножен по средновременния фактор. Средновременният фактор е равен на броя на дните, през които конкретните акции са били в обръщение, съотнесен към общия брой на дните през периода.

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Средно претеглен брой акции, използван за доход на акция	124,985,756	113,154,291
Потенциален брой акции от емитирани конвертируеми облигации	7,890,741	21,866,422
СРЕДНО ПРЕТЕГЛЕН БРОЙ АКЦИИ, ИЗПОЛВАН ЗА ДОХОД НА АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ (В ЛЕВА)	132,876,497	135,020,713

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода от продължаващи дейности с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 19.

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	32,829
Разходи за лихви по емитирани конвертируеми облигации	817	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДЪЛЖАВАЩИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	34,499	35,364

Коригираната нетна печалба за нуждите на определянето на дохода на акция с намалена стойност е изчислена чрез коригиране на нетната печалба за периода от продължаващи и преустановени дейности с разходите за лихви по емитирана облигационна емисия, оповестена в бележка 19.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

31. ДОХОД НА АКЦИЯ НА АКЦИОНЕРИТЕ НА БАНКАТА-МАЙКА (В ЛЕВА) (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	33,682	54,691
Разходи за лихви по смитирани конвертируеми облигации	817	2,535
КОРИГИРАНА НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДЪЛЖАВАЩИ И ПРЕУСТАНОВЕНИ ДЕЙНОСТИ, ИЗПОЛЗВАНА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ДОХОД ОТ АКЦИЯ С НАМАЛЕНА СТОЙНОСТ	34,499	57,226

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Банкови гаранции		
В български лева	36,068	32,456
В чуждестранна валута	22,048	20,195
Загуба от обезценка	(17)	(21)
Общо банкови гаранции, нетно	58,099	52,630
Неотменими ангажменти	239,092	180,214
Загуба от обезценка	(1,086)	(402)
Общо неотменими ангажменти, нетно	238,006	179,812
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	297,208	232,865
ОБЩО ЗАГУБА ОТ ОБЕЗЦЕНКА	(1,103)	(423)
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ, НЕТНО	296,105	232,442

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 239,092 хил. лв. и 180,214 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

33. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2019	Годината, приключваща на 31.12.2018
Парични средства	302,672	289,012
Парични средства в Централни Банки	1,491,388	1,433,598
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	229,213	199,492
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	2,023,273	1,922,102

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

34. ЛИЗИНГ

34.1. Лизинг като лизингополучател

34.1.1. Лизингови плащания, признати като пасив

31.12.2019

Класифицирани като:

Нетекущи

35,939

Текущи

9,437

45,376

Групата наема множество офис помещения, в които извършва своята дейност чрез банкови офиси. Групата е страна и по договори за лизинг на транспортни средства. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в отчета за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Групата) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Групата класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в „Дълготрайни активи и активи с право на ползване“ (вижте бележка 12).

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Групата, освен ако Групата има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване.

Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Групата да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на офис сградата и производствените помещения, Групата трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Групата е длъжна да застрахова наетите имоти, машини и съоръжения и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2019 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.							
Лизингови плащания	10,825	8,372	5,954	4,968	4,328	17,319	51,766
Финансови разходи	(1,388)	(1,163)	(960)	(783)	(640)	(1,456)	(6,390)
Нетна настояща стойност	9,437	7,209	4,994	4,185	3,688	15,863	45,376

34.1.2. Лизингови плащания, които не се признават като пасив

Групата е избрала да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те са за наем на активи с ниска стойност. Плащания, направени по тези лизингови договори, се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2019, свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, произтичащи от краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност са в размер на 2,983 хил. лв.

34. ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

34.1. Лизинг като лизингополучател (продължение)

34.1.2. Лизингови плащания, които не се признават като пасив (продължение)

Към 31 декември 2019 г. Групата е поела ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и лизинг на активи с ниска стойност и общата сума на поетите задължения към тази дата е 1,335 хил. лв.

Суми, признати в печалбата и загубата

31.12.2019

Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(16,304)
Разходи за лихви по лизингови задължения	(1,406)
Разходи, свързани с краткосрочни лизингови договори и лизингови договори, активите по които са с ниска стойност	(2,983)

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.							
Лизингови плащания по договори, за които не е признат актив с право на ползване	844	227	103	43	28	90	1,335

Групата не е изправена пред значителен ликвиден риск по отношение на лизинговите си задължения. Лизинговите задължения се наблюдават в рамките на Дирекция Финансово-счетоводна на Групата. Лизинговите задължения са деноминирани в български левове и евро.

34.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Минимални лизингови постъпления						Общо
	До 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	След 5 години	
31 декември 2019 г.	708	318	271	222	208	684	2,408

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,222 хил. лв. (2018: 1,326 хил. лв.). Групата няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

34.3. Оповестявания съгласно МСС 17

34.3.1. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингополучател за наемане на недвижими имоти, автомобили и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	10,492	22,650	6,381	39,523

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 13,970 хил. лв.

34. ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

34.3. Оповестявания съгласно МСС 17 (продължение)

34.3.1. Оперативен лизинг като лизингополучател (продължение)

Сублизингови плащания или условни плащания по наем не са извършени или получени през периода. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Групата има много на брой лизингови ангажименти като лизингополучател по договори за наем на дълготрайни активи., и няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

34.3.2. Оперативен лизинг като лизингодател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг, които Групата е сключила като лизингодател за отдаване под наем на недвижими имоти и други дълготрайни материални активи, са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			Общо
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
Към 31 декември 2018	1,099	2,302	1,107	4,508

Лизинговите плащания, признати като приход за периода, възлизат на 1,330 хил. лв. Групата няма индивидуално значими лизингови ангажименти.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Групата, свързан с финансови инструменти, е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптималната ликвидност и диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Групата.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Групата по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на "предпазливост", който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисково претеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Групата в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - изготвят предложения до УС, Изпълнителните директори и Прокуриста по отношение рамката и основните параметри на дейността по управление на риска;

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- Изпълнителни директори и Прокурист – осъществяват общия контрол, организират и ръководят процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Групата стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Групата – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни единици.

Притежаваните от Групата експозиции в деривативни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност и представляват сделки по покупка и продажба на валута, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Тези сделки, търгувани от страна на Групата за собствена сметка, не са със съществен размер и дълъг матуритет и Групата не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Групата са следните:

- Кредитен риск
- Ликвиден риск
- Пазарен риск
 - Лихвен риск
 - Валутен риск
 - Ценови риск

35.1. Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятност от загуба, произтичаща от неизпълнение на договорни задължения на контрагента по притежавани от Групата финансови активи. Групата управлява кредитния риск, присъщ както за банковия, така и за търговския портфейл. Групата е структурирала звена за наблюдение и управление на кредитния риск за отделните бизнес сегменти, като прилага индивидуални кредитни политики. Кредитният риск на отделните експозиции се управлява през целия живот на експозицията – от вземането на решение за формиране на експозицията до пълното ѝ погасяване. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност.

За редуциране на кредитния риск се приемат подходящи по вид и стойност обезпечения и гаранции, съобразно Вътрешните правила, прилагания подход за изчисляване на капиталовите изисквания и действащото банковото законодателство.

Паричните средства и паричните салда в Централната банка в размер на 1,794,060 хил. лв. не са носители на съществен кредитен риск за Групата поради тяхното естество и възможността Групата да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 232,315 хил. лв. представляват преди всичко депозити в международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Тези финансови активи носят кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Групата в процентно изражение може да бъде 20%, 50% и 100%, като процентното изражение се определя в зависимост от качествената характеристика на финансовата институция.

Вземанията по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 303,230 хил. лв. носят кредитен риск за Групата в зависимост от риска на предоставеното обезпечение. Една част от вземанията в размер на 30,494 хил. лв. са обезпечени с държавни ценни книжа, емитирани от Република България и носят съответно: 29,514 хил. лв. - 0% риск и 980 хил. лв. – 25% риск. Останалата част от вземанията в размер на 272,736 хил. лв. са обезпечени с корпоративни ценни книжа и носят съответно: 267,122 хил. лв. - 100% риск и 5,614 хил. лв. - 150% риск в зависимост от емитента на ценните книжа, предоставени като обезпечение.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.1. Кредитен риск (продължение)

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, в размер на 236,801 хил. лв., представляват капиталови инструменти - акции във финансови и нефинансови предприятия в размер на 108,079 хил. лв., дялове в договорни фондове на стойност 128,694 хил. лв. и деривати - 28 хил. лв. Посочените финансови инструменти са носители на кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 236,801 хил. лв.

Капиталовите ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в размер на 16,295 хил. лв., представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 16,295 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от Република България, в размер на 281,810 хил. лв. носят кредитен риск за Групата съответно: 89,294 хил. лв. - 0% риск и 192,516 хил. лв. - 25% риск. Дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от други държави в размер на 167,266 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния риск на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества в размер на 102,202 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 102,202 хил. лв. в абсолютна сума.

Дългови ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност и емитирани от Република България, са с балансова стойност в размер на 155,128 хил. лв., носят съответно 26,291 хил. лв. - 0% риск, 128,837 хил. лв. - 25% риск. Дългови ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност и емитирани от други държави са с балансова стойност в размер на 180,758 хил. лв., носят кредитен риск за Групата в зависимост от кредитния рейтинг на държавата емитент.

Дълговите ценни книжа, оценявани по амортизирана стойност и емитирани от местни и чуждестранни търговски дружества с балансова стойност в размер на 20,668 хил. лв., носят кредитен риск за Групата, чиято максимална изложеност в процентно отношение е 100% или 20,668 хил. лв. в абсолютна сума.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 2,658,374 хил. лв. носят кредитен риск за Групата. За определянето на размера на изложеност на Групата към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Групата, произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Групата прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложили в банковото законодателство на Република България и в МСФО. Съобразно тези критерии и извършения анализ, максималната изложеност на Групата за кредитен риск е в размер на 1,953,187 хил. лв.

Към 31 декември 2019 размерът на формираните от Групата провизии за покриване на очаквани кредитни загуби на кредити и аванси е 79,787 хил. лв.

35.1.1. Качество на активите

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на коректива за очаквани кредитни загуби, възникнали от първоначалното въвеждане на модела на очакваните кредитни загуби към 01.01.2019 и изменението на коректива до края на финансовия период.

Загуба от обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	165	-	3,889	4,054
Изменение в загубата от обезценка	(120)	-	5	(115)
Начислени за периода	35	-	5	40
Освободени през периода	(155)	-	-	(155)
Отписвания	-	-	(3,918)	(3,918)
Валутни и други движения	-	-	24	24
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	45	-	-	45

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	208	-	-	208
Изменение в загубата от обезценка	886	-	-	886
Начислени за периода	1,094	-	-	1,094
Освободени през периода	(208)	-	-	(208)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1,094	-	-	1,094
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	13,120	1,889	99,925	114,934
Изменение в загубата от обезценка, признато в печалбата и загубата	(2,074)	(1,088)	8,570	5,408
- Трансфер към Фаза 1	940	(651)	(289)	-
- Трансфер към Фаза 2	(85)	263	(178)	-
- Трансфер към Фаза 3	(245)	(74)	319	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	157	485	1,605	2,247
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(2,699)	(1,190)	(1,159)	(5,048)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	2,579	123	137	2,839
- Изменение в рисковите параметри	(2,721)	(44)	8,135	5,370
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,743)	(1,743)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(36,517)	(36,517)
- Корекция от лихвен доход	-	-	(2,567)	(2,567)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	272	272
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	11,046	801	67,940	79,787
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	411	-	-	411
Изменение в загубата от обезценка	263	-	-	263
Начислени за периода	335	-	-	335
Освободени през периода	(72)	-	-	(72)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	674	-	-	674
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	1,706	-	-	1,706
Изменение в загубата от обезценка	1,473	-	90	1,563
Начислени за периода	1,779	-	90	1,869
Освободени през периода	(306)	-	-	(306)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	3,179	-	90	3,269
	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Кредитни ангажименти				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	358	2	42	402
Изменение в загубата от обезценка	625	-	58	683
Начислени за периода	1,458	25	127	1,610
Освободени през периода	(833)	(25)	(69)	(927)
Валутни и други движения	52	2	(54)	-
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	1,035	4	46	1,085

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Загуба от обезценка – Договори за финансови гаранции				
Загуба от обезценка към 31 декември 2018	21	-	-	21
Изменение в загубата от обезценка	(6)	2	-	(4)
Начислени за периода	7	18	-	25
Освободени през периода	(13)	(16)	-	(29)
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	15	2	-	17

В таблиците по-долу Групата е представила структурата и изменението на брутните стойности на категориите активи към 01.01.2019 и тяхното изменение до края на финансовия период.

Балансова стойност преди обезценка – Предоставени ресурси и аванси на банки по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	228,882	-	3,889	232,772
Изменение в брутната балансова стойност	3,425	-	5	3,430
Увеличение за периода	350,300	-	5	350,305
Намаление през периода	(346,875)	-	-	(346,875)
Отписвания	-	-	(3,918)	(3,918)
Други движения	53	-	24	76
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	232,360	-	-	232,360
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(45)	-	-	(45)
Балансова стойност към 31 декември 2019	232,315	-	-	232,315

Балансова стойност преди обезценка – Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	256,806	-	-	256,806
Изменение в брутната балансова стойност	47,518	-	-	47,518
Увеличение за периода	304,324	-	-	304,324
Намаление през периода	(256,806)	-	-	(256,806)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	304,324	-	-	304,324
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(1,094)	-	-	(1,094)
Балансова стойност към 31 декември 2019	303,230	-	-	303,230

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	2,249,771	125,086	199,527	2,574,384
Изменение в брутната балансова стойност	249,487	(92,135)	46,980	204,332
- Трансфер към Фаза 1	50,643	(49,860)	(783)	-
- Трансфер към Фаза 2	(27,744)	28,645	(901)	-
- Трансфер към Фаза 3	(30,684)	(1,715)	32,399	-
- Увеличение, дължащо се на изменение в кредитния риск	1,486	105	359	1,950
- Намаление, дължащо се на изменение в кредитния риск	(341,577)	(70,770)	(2,181)	(414,528)
- Увеличение, дължащо се на първоначално създадени или закупени активи	732,024	2,506	25,968	760,498
- Изменение в рисковите параметри	(134,661)	(1,046)	(7,881)	(143,588)
- Намаление, дължащо се на отписване поради несъбираемост	-	-	(1,743)	(1,743)
- Намаление, дължащо се на отписване поради прехвърляне	-	-	(36,517)	(36,517)
- Корекция лихвен доход	-	-	(2,567)	(2,567)
- Валутни разлики и други корекции	-	-	272	272
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	2,499,258	32,951	205,952	2,738,161
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(11,046)	(801)	(67,940)	(79,787)
Балансова стойност към 31 декември 2019	2,488,212	32,150	138,012	2,658,374

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.1. Кредитен риск (продължение)
35.1.1. Качество на активите (продължение)

	Фаза 1 12-месечни ОКЗ	Фаза 2 ОКЗ за целия срок	Фаза 3 ОКЗ за целия срок	Общо
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	296,650	-	-	296,650
Изменение в брутната балансова стойност	60,578	-	-	60,578
Увеличение за периода	285,890	-	-	285,890
Намаление през периода	(225,312)	-	-	(225,312)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	357,228	-	-	357,228
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(674)	-	-	(674)
Балансова стойност към 31 декември 2019	356,554	-	-	356,554
Балансова стойност преди обезценка – Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през ДВД				
Брутна балансова стойност към 31 декември 2018	503,891	-	-	503,891
Изменение в брутната балансова стойност	63,682	-	-	63,682
Увеличение за периода	322,036	-	-	322,036
Намаление за периода	(258,354)	-	-	(258,354)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	567,573	-	-	567,573
Загуба от обезценка към 31 декември 2019	(3,179)	-	-	(3,179)
Кредитни ангажменти				
Обща сума на кредитните ангажменти към 31 декември 2018	179,391	401	423	180,214
Изменение в стойността на кредитните ангажменти	59,189	(51)	(260)	58,878
Увеличение за периода	107,201	133	94	107,428
Намаление през периода	(48,012)	(184)	(354)	(48,550)
Други движения	(279)	(11)	290	-
Обща сума на кредитните ангажменти към 31 декември 2019	238,301	339	453	239,092
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2019	(1,035)	(4)	(46)	(1,086)
Договори за финансови гаранции				
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2018	52,651	-	-	52,651
Изменение в брутната балансова стойност	5,422	43	-	5,465
Увеличение за периода	20,543	121	-	20,664
Намаление през периода	(15,121)	(78)	-	(15,199)
Обща сума на гаранциите към 31 декември 2019	58,073	43	-	58,116
Провизии за очаквани загуби към 31 декември 2019	(15)	(2)	-	(17)
Загуба от обезценка по вид актив		2019	2018	
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност		(45)	(4,054)	
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа		(1,094)	(208)	
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност		(79,787)	(114,934)	
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност		(674)	(411)	
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		(3,179)	(1,706)	
		(84,779)	(121,313)	
Предоставени кредити и аванси на клиенти	2019 Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка	2018 Брутна балансова стойност	Загуба от обезценка
0-29 дни	2,445,050	(11,651)	2,341,177	(32,657)
30-59 дни	107,773	(738)	30,425	(531)
60-89 дни	3,949	(143)	4,334	(252)
90-180 дни	9,965	(948)	2,134	(752)
Повече от 181 дни	171,424	(66,307)	196,314	(80,742)
Общо	2,738,161	(79,787)	2,574,384	(114,934)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

	2019		2018	
Предоставените кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2,738,161		2,574,384	
Намалени с обезценка за несъбирасмост	(79,787)		(114,934)	
Общо предоставени кредити и аванси на клиенти	2,658,374		2,459,450	

	31.12.2019			31.12.2018		
	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност	Брутна балансова стойност	Обезценка за очаквани кредитни загуби	Балансова стойност
Банкиране на дребно						
Ипотечни кредити	563,284	(1,731)	561,553	448,119	(740)	447,379
Потребителски кредити	541,201	(9,796)	531,405	512,788	(9,260)	503,528
Кредитни карти	24,549	(2,043)	22,506	25,256	(1,528)	23,728
Други	2,679	(2,267)	412	9,266	(8,626)	640
Общо банкиране на дребно	1,131,713	(15,837)	1,115,876	995,429	(20,154)	975,275
Корпоративно кредитиране	1,606,448	(63,950)	1,542,498	1,578,955	(94,780)	1,484,175
Общо	2,738,161	(79,787)	2,658,374	2,574,384	(114,934)	2,459,450

	фаза 1	2019 фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	2018
Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	12-месечни ОКЗ			Общо
Категория	232,360	-	-	232,360
Общо брутна балансова стойност	232,360	-	-	232,360
Загуба от обезценка	(45)	-	-	(45)
Балансова стойност	232,315	-	-	228,718

	фаза 1	2019 фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	2018
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	12-месечни ОКЗ			Общо
Категория	304,324	-	-	304,324
Общо брутна балансова стойност	304,324	-	-	304,324
Загуба от обезценка	(1,094)	-	-	(1,094)
Балансова стойност	303,230	-	-	256,598

	фаза 1	2019 фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	2018
Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	12-месечни ОКЗ			Общо
Категория	2,499,258	32,951	205,952	2,738,161
Общо брутна балансова стойност	2,499,258	32,951	205,952	2,738,161
Загуба от обезценка	(11,046)	(801)	(67,940)	(79,787)
Балансова стойност	2,488,212	32,150	138,012	2,658,374

	фаза 1	2019 фаза 2 ОКЗ за целия срок	фаза 3 ОКЗ за целия срок	2018
Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	12-месечни ОКЗ			Общо
Категория	357,229	-	-	357,229
Общо брутна балансова стойност	357,229	-	-	357,229
Загуба от обезценка	(675)	-	-	(675)
Балансова стойност	356,554	-	-	296,239

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

	2019			2018
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
Инвестиции в дългови ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	Общо
<i>Категория</i>	567,573	-	-	567,573
Общо брутна балансова стойност	567,573	-	-	567,573
Загуба от обезценка	(3,179)	-	-	(3,179)

	2019			2018
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
Кредитни ангажименти	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	Общо
<i>Категория</i>	238,301	339	453	239,093
Общо брутна балансова стойност	238,301	339	453	239,093
Провизии за очаквани загуби	(1,035)	(4)	(46)	(1,085)

	2019			2018
	фаза 1	фаза 2	фаза 3	
Договори за финансови гаранции	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целия срок	ОКЗ за целия срок	Общо
<i>Категория</i>	58,073	43	-	58,116
Общо брутна балансова стойност	58,073	43	-	58,116
Провизии за очаквани загуби	(15)	(2)	-	(17)

Рискът от концентрация представлява възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към клиенти, групи свързани клиенти, клиенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Таблиците по-долу представят разрез на концентрациите на различните категории активи на Групата по региони и по икономически сектори.

Предоставени кредити и аванси на банки по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Централни банки	2,180	926
Български търговски банки	57,598	54,002
Чуждестранни търговски банки	172,582	177,844
Общо	232,360	232,722
Концентрация по регион		
Европа	228,493	230,430
Америка	406	2,286
Азия	3,461	56
Общо	232,360	232,722
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	2019	2018
<i>Корпоративни:</i>	304,324	256,806
Строителство	38,188	31,036
Търговия и финанси	202,874	176,983
Транспорт и комуникации	20,571	13,104
Други	42,691	35,683
Общо	304,324	256,806
Концентрация по региони		
Европа	304,324	256,806
Общо	304,324	256,806

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.1. Качество на активите (продължение)

Инвестиции в дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Държави	308,066	262,611
Банки	38,267	26,075
Корпоративни:		
Търговия и финанси	10,896	7,964
Общо	357,229	296,650
Концентрация по региони		
Европа	347,579	296,650
Азия	9,650	-
Общо	357,229	296,650
Инвестиции в дългови ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	2019	2018
Концентрация по сектор		
Държави	449,076	415,896
Корпоративни:	102,202	76,060
Строителство	10,118	9,635
Промисленост	16,772	19,351
Търговия и финанси	63,225	43,765
Други	12,087	3,309
Общо	551,278	491,956
Концентрация по региони		
Европа	551,278	491,956
Общо	551,278	491,956

35.1.2. Концентрация на кредитния риск

Предоставени кредити и аванси на клиенти по амортизирана стойност	2019	2018
Концентрация по сектор		
Банкиране на дребно:	1,131,713	995,429
Ипотечни	563,284	448,119
Потребителски	541,201	512,788
Кредитни карти	24,549	25,256
Други	2,679	9,266
Корпоративни:	1,606,448	1,578,955
Селско и горско стопанство	90,506	74,865
Промисленост	46,300	46,366
Строителство	464,402	396,181
Търговия и финанси	747,574	795,279
Транспорт и комуникации	145,111	130,396
Други	112,555	135,868
Общо	2,738,161	2,574,384
Концентрация по региони		
Европа	2,738,092	2,573,648
Америка	5	733
Близкия изток и Африка	64	3
Общо	2,738,161	2,574,384

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

Кредитни ангажименти	2019	2018
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно:</i>	53,562	53,011
Ипотечни	1,374	823
Потребителски	10,837	10,376
Кредитни карти	41,351	41,812
 <i>Корпоративни:</i>	185,531	127,204
Селско и горско стопанство	14,437	3,684
Промисленост	910	1,057
Строителство	37,443	42,517
Търговия и финанси	123,641	73,500
Транспорт и комуникации	3,537	2,257
Други	5,563	4,189
Общо	239,093	180,215
 Концентрация по региони		
Европа	239,059	180,177
Америка	34	34
Близкия изток и Африка	-	4
Общо	239,093	180,215
 Договори за финансови гаранции	2019	2018
Концентрация по сектор		
<i>Банкиране на дребно</i>	162	238
Други	162	238
 <i>Корпоративни:</i>	57,954	52,413
Селско и горско стопанство	992	3,625
Промисленост	10,640	10,512
Строителство	8,932	6,806
Търговия и финанси	24,100	19,892
Транспорт и комуникации	7,918	4,697
Други	5,371	6,881
Общо	58,116	52,651
 Концентрация по региони		
Европа	58,116	52,651
Общо	58,116	52,651

Кредитни експозиции с мерки за реструктуриране

Като експозиции с мерки по реструктуриране Групата приема кредитни експозиции, по които са изменени първоначалните условия на договора, предизвикани от влошаване на финансовото състояние на длъжника, водещо до невъзможност да се изплати в срок пълния размер на дълга и които отстъпки Групата не би дала при други обстоятелства.

Измененията в първоначалните условия на договора във връзка с прилагане на мерките за реструктуриране могат да включват:

- Отлагане или разсрочване на плащането на главница, лихви или, където е приложимо, на такси, което води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Частично или цялостно рефинансиране на договор за проблемен дълг, което се разрешава единствено когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Пълно или частично отписване на дълг, което отписване води до намаление на размера на финансовото задължение;
- Изменение, включващо погасявания в резултат на придобиване от страна на Групата на обезпечение, се третира като мярка за реструктуриране, когато длъжникът изпитва финансови затруднения;
- Предоставени отстъпки на длъжник, който е в неизпълнение преди предоставянето на отстъпките;
- Намаление на лихвения процент по договора, с изключение на промяна в договорения лихвен процент, породена от промените в пазарните лихвени нива.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.2. Концентрация на кредитния риск (продължение)

Информацията относно експозициите с мерки за реструктуриране е както следва:

2019	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	112,411	1,959
Обезценка	(38,551)	(639)
Стойност след обезценка	73,860	1,320
2018	Корпоративни клиенти	Физически лица
Стойност преди обезценка	89,430	1,497
Обезценка	(40,617)	(595)
Стойност след обезценка	48,813	902

Обезпечения по предоставени кредити

Жилищни ипотечни кредити на физически лица

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити на физически лица според коефициент на обезпеченост (loan-to-value). Коефициентът се изчислява като съотношение на brutната стойност на кредитната експозиция към стойността на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се определя при отпускане на кредита и се обновява при настъпили съществени промени в цените на жилищния пазар.

Коефициент на обезпеченост (loan-to-value)	2019	2018
По-малко от 50%	121,631	90,214
От 50% до 75%	215,708	168,349
От 75% до 90%	161,425	126,867
От 90% до 100%	7,253	13,132
Над 100%	3,403	5,563
Общо	509,420	404,125

Предоставени кредити на юридически лица

По отношение на кредитите, предоставени на юридически лица, Групата определя като най-подходящ показател за рискова изложеност кредитоспособността на всеки отделен клиент. За това и Групата е възприела подход за индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка на кредити, предоставени на предприятия. За да гарантира допълнителна сигурност, освен регулярното наблюдаване на финансовото състояние на предприятията кредитополучатели, Групата изисква да бъдат учредени и обезпечения по кредитните експозиции. Групата приема за обезпечения по кредити на юридически лица ипотеки на недвижими имоти, залог на търговско предприятие, особен залог на материални активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира и обновява стойността на обезпеченията, взимайки предвид настъпили съществени промени на пазарната среда, нормативната уредба или други настъпили обстоятелства. При наличие на понижение в стойността на обезпечението, в резултат на което Групата счита, че то не е достатъчно, Групата изисква от длъжника да бъдат учредени допълнителни обезпечения като поставя определен срок, в който допълването да бъде изпълнено.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

35.1. Кредитен риск (продължение)

35.1.3. Капиталов риск

Капиталовият риск измерва покритието на рисковите активи на Групата с капитал, с цел да изпълни регулаторните изисквания за дейност на Групата, стратегическото си развитие и планиран ръст. Минималните капиталови съотношения за Групата се определят от БНБ и Регламент №575/2013, като Групата исторически поддържа по-високи капиталови съотношения от минималните.

Управлението на капиталовия риск е съсредоточено в Комитета по риска на Групата и в решенията на Управителния съвет, доколкото всички отчети за капитала за вътрешни и надзорни цели се разглеждат от двата органа, които взимат и всички решения, касаещи разпределението на капиталовите ресурси и рисковия апетит на институцията.

Политиките на Групата, свързани с управлението на капитала, целят поддържане на достатъчен в количествено и качествено отношение капитал, който да отговаря на рисковия профил, регулаторните и бизнес нужди на Групата. Капиталовите съотношения се наблюдават непрекъснато спрямо регулаторните лимити, като всяко отклонение спрямо нивата на адекватност се докладва по всяко време на Ръководството на Групата, с цел подпомагане на стратегическото и ежедневното вземане на бизнес решения.

Собственият капитал на Групата (Капиталова база) се състои от капитал от Първи ред (Tier 1) и капитал от Втори ред (Tier 2). Капиталът от първи ред се състои от Базов собствен капитал от първи ред (СЕТ1) – това е най-важният капитал за банковата институция. Съставът му включва: акционерен капитал - обикновени акции, премиен резерв, неразпределена печалба, други резерви след корекция за нематериални активи и други регулаторни корекции, свързани с позиции, които са включени в капитала, но се третират по различен начин за целите на определянето на капиталовата адекватност.

Капиталът от втори ред (Tier 2) включва емисия конвертируеми облигации на Групата.

Съгласно изискванията на регулаторния орган в Република България – Българска народна банка, Банката-майка извършва отделно публично оповестяване на елементите на капитала за надзорни цели и надзорните показатели за капиталово покритие на рисковете в дейността на Групата, в съответните срокове, изисквани от надзорния орган.

35.2. Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритетната структура на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Групата да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи, и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Групата е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Групата е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Групата политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ и ЕБО е Отношението на ликвидно покритие – показателят LCR. Това съотношение представя превишението на ликвидния буфер (ликвидните активи) на Групата над нетните изходящи ликвидни потоци.

Отношението на ликвидно покритие на Групата към 31.12.2019 г. е в размер на 494.14% (31.12.2018 г.: 560.16%) и надвишава нормативното изискване от 100%.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.2. Ликвиден риск (продължение)

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2019, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,794,060	-	-	-	-	1,794,060
Предоставени ресурси и аванси на банки	229,396	-	-	-	2,919	232,315
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	97,242	155,624	50,364	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	4,217	-	232,584	-	-	236,801
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	62,643	77,237	298,627	1,297,609	922,258	2,658,374
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,746	-	877	247,929	316,021	567,573
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	17,063	4,068	24,348	96,990	214,085	356,554
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,207,367	236,929	606,800	1,642,528	1,455,283	6,148,907
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	26,112	-	-	-	-	26,112
Получени кредити и други задължения към банки	-	162	-	-	-	162
Задължения към други депозанти	2,621,551	367,766	1,156,301	1,554,003	5,049	5,704,670
Други привлечени средства	-	778	-	-	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,424	-	25,424
Провизии за задължения	-	-	1,102	-	-	1,102
Други задължения	23,355	1,559	7,016	20,076	15,862	67,868
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,671,018	370,265	1,164,419	1,599,503	20,911	5,826,116

Разпределението на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2018, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ						
Парични средства и парични салда в Централната банка	1,722,610	-	-	-	-	1,722,610
Предоставени ресурси и аванси на банки	202,784	-	-	25,934	-	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	2,985	-	198,440	-	-	201,425
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	74,663	49,466	243,570	1,336,704	755,047	2,459,450
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	19,671	25,146	8,960	229,219	220,895	503,891
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	27,480	6,184	11,224	52,138	199,213	296,239
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ	2,084,934	210,331	554,516	1,643,995	1,175,155	5,668,931
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,299	-	-	-	-	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	954	4	6	165	-	1,129
Задължения към други депозанти	2,378,309	369,509	1,161,499	1,343,422	6,997	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
Други задължения	11,279	-	109	455	461	12,304
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	2,430,841	369,513	1,161,614	1,370,163	7,458	5,339,589

Финансовите пасиви на Групата са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица.

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,538,187 хил. лв. към 31 декември 2019 (2018 г.: 1,335,422 хил. лв.) е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки през 2019 и 2018 година.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.3. Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Групата. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Групата в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

35.3.1. Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Групата се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Групата използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Групата, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2019 е отрицателен, в размер на 1,655,395 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 37.62%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	229,396	-	-	-	2,919	232,315
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	97,242	155,624	50,364	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	-	-	-	-	-	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	62,643	77,237	298,627	1,297,609	922,258	2,658,374
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	1,991	-	877	232,389	316,021	551,278
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	17,063	4,068	24,348	96,990	214,085	356,554
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	408,335	236,929	374,216	1,626,988	1,455,283	4,101,751
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	26,112	-	-	-	-	26,112
Получени кредити и други задължения към банки	-	162	-	-	-	162
Задължения към други депозанти	2,621,551	367,766	1,156,301	1,554,003	5,049	5,704,670
Други привлечени средства	-	778	-	-	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,424	-	25,424
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,647,663	368,706	1,156,301	1,579,427	5,049	5,757,146
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,239,328)	(131,777)	(782,085)	47,561	1,450,234	(1,655,395)

Дисбалансът на Групата между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2018 е отрицателен, в размер на 1,593,568 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Групата (лихвените активи, капиталовите ценни книжа, дериватите и инвестициите в дъщерни предприятия), е минус 42.48%.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.3. Пазарен риск (продължение)
35.3.1. Лихвен риск (продължение)

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	202,785	-	-	25,933	-	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	34,741	129,535	92,322	-	-	256,598
Финансови активи, по справедлива стойност в печалбата или загубата	1	-	-	-	-	1
Предоставени кредити и аванси на клиенти	74,663	49,466	243,570	1,336,704	755,047	2,459,450
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	19,671	25,146	8,960	218,568	220,366	492,711
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	27,480	6,184	11,224	52,138	199,213	296,239
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	359,341	210,331	356,076	1,633,343	1,174,626	3,733,717
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	40,299	-	-	-	-	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	954	4	6	165	-	1,129
Задължения към други депозанти	2,378,309	369,509	1,161,499	1,343,422	6,997	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	-	778
Емитирани облигации	-	-	-	25,343	-	25,343
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	2,419,562	369,513	1,161,505	1,369,708	6,997	5,327,285
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(2,060,221)	(159,182)	(805,429)	263,635	1,167,629	(1,593,568)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Групата на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса, отчетен към 31 декември 2019 върху нетния лихвен доход, при прогноза за 2% покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година, е спадане на нетния лихвен доход с 4,198 хил. лв. (2018: 3,730 хил. лв.).

В таблиците по-горе част от привлечените средства по разплащателни сметки без остатъчен матуритет в размер на 1,538,187 хил. лв. към 31 декември 2019 и 1,335,422 хил. лв. към 31 декември 2018 е представена в диапазона от 1 година до 5 години, тъй като Групата счита тази наличност за надежден дългосрочен ресурс на база на среднодневната наличност по тези сметки за 2019 и 2018 година.

35.3.2. Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Групата в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутния борд, поради което дългата позиция на Групата в евро не носи риск за Групата.

Рисково претеглената нетната валутна позиция към 31 декември 2019 г. във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от капиталовата база и не следва да се прилагат капиталови изисквания за валутен риск от страна на Групата.

Поради ниския размер на тази позиция, потенциалният ефект от измененията на валутните курсове няма да доведе до съществени ефекти върху собствения капитал и съответно рисково претегления ефект върху капитала ще е под прага на същественост за Групата и за регулаторната рамка – Регламент ЕС 2013/575.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

35. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
35.3. Пазарен риск (продължение)
35.3.2. Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2019 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	40,134	29,665	84,043	78,473	232,315
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	302,250	980	-	-	303,230
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	180,517	11,984	25	44,275	236,801
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,686,109	753,341	209	218,715	2,658,374
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	146,308	412,701	7,521	1,043	567,573
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	26,291	284,784	-	45,479	356,554
ОБЩО АКТИВИ	2,381,609	1,493,455	91,798	387,985	4,354,847
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	10,006	14,041	658	1,407	26,112
Получени кредити и други задължения към банки	-	-	-	162	162
Задължения към други депозанти	3,815,380	1,406,545	198,746	283,999	5,704,670
Други привлечени средства	-	-	-	778	778
Емитирани облигации	-	25,424	-	-	25,424
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,825,386	1,446,010	199,404	286,346	5,757,146
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,443,777)	47,445	(107,606)	101,639	(1,402,299)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2018 е следната:

	Лева	Евро	Щатски долари	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	23,026	29,815	104,653	71,224	228,718
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	205,184	51,414	-	-	256,598
Финансови активи, по справедлива стойност в печалбата или загубата	2,928	-	27	30	2,985
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	161,431	2,113	-	34,896	198,440
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,506,890	743,638	3,784	205,138	2,459,450
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	108,962	389,249	4,925	755	503,891
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	-	262,567	-	33,672	296,239
ОБЩО АКТИВИ	2,008,421	1,478,796	113,389	345,715	3,946,321
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	6,162	30,837	2,435	865	40,299
Получени кредити и други задължения към банки	-	-	-	1,129	1,129
Задължения към други депозанти	3,479,128	1,334,796	203,269	242,543	5,259,736
Други привлечени средства	-	-	-	778	778
Емитирани облигации	-	25,343	-	-	25,343
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3,485,290	1,390,976	205,704	245,315	5,327,285
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(1,476,869)	87,820	(92,315)	100,400	(1,380,964)

35. **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**
 35.3. **Пазарен риск (продължение)**
 35.3.3. **Ценови риск**

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Групата може да претърпи загуба. Основната заплаха за Групата е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, да доведе до спад на нетната печалба. Групата не притежава съществени експозиции в деривативни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти и дялове в договорни фондове от портфейла с финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, общо на стойност – 236,773 хил. лв. (2018: 201,368 хил. лв.).

36. **ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ**

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка на основен (или най-изгоден) пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване. Достатъчен пазарен опит, стабилност и ликвидност към момента не съществува за кредити и аванси на клиенти и за някои други финансови активи и пасиви, за които информацията за пазара не е лесно достъпна. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да бъде лесно определена. По мнението на ръководството, техните балансови стойности са най-валидните и полезни отчетни стойности при тези обстоятелства.

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност е разпределена според йерархията на справедливите стойности към 31 декември 2019 и 2018, както следва:

	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
2019				
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	236,801	195,393	1,702	39,706
- деривати	28	-	28	-
- дългови ценни книжа	-	-	-	-
- капиталови ценни книжа	236,773	195,393	1,674	39,706
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг	567,573	546,401	8,730	12,442
всеобхватен доход				
- дългови ценни книжа	551,278	543,107	7,975	196
- капиталови ценни книжа	16,295	3,294	755	12,246
ОБЩО АКТИВИ	804,374	741,794	10,432	52,148
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	10,079	-	10,079	-
ОБЩО ПАСИВИ	10,079	-	10,079	-

36. **ИНФОРМАЦИЯ ЗА СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

2018	Балансова стойност	Ниво 1 - котирана пазарна цена	Ниво 2 - Техника за оценяване - наблюдавани пазарни нива	Ниво 3 - Техника за оценяване - не наблюдавани пазарни нива
АКТИВИ				
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	201,425	154,471	12,109	34,845
- деривати	56	-	56	-
- дългови ценни книжа	1	1	-	-
- капиталови ценни книжа	201,368	154,470	12,053	34,845
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг				
всеобхватен доход	503,891	439,924	14,664	49,303
- дългови ценни книжа	491,956	438,478	13,909	39,569
- капиталови ценни книжа	11,935	1,446	755	9,734
ОБЩО АКТИВИ	705,316	594,395	26,773	84,148
ПАСИВИ				
Дериватни финансови инструменти	1,272	-	1,272	-
ОБЩО ПАСИВИ	1,272	-	1,272	-

37. **СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА**

Групата е извършвала сделки със свързани лица. Като свързани Групата приема лицата, при които едното има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другото при вземане на финансови и оперативни решения, както и в случаите, когато двете лица са под общ контрол. Групата е извършвала сделки със следните свързани лица: Предприятие-майка, Дружества под общ контрол, Дъщерни предприятия, Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер, като извършените сделки са свързани с отпускане кредити, издаване на гаранции, привличане на парични средства, осъществяване на репо сделки и други. Всички сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Групата и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

Към 31 декември 2019 и 2018 Групата има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2019	Салдо към 31.12.2018
Предприятие-майка		
Получени депозити	14	91
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	44,107	49,281
Издадени гаранции	4,534	4,778
Репо сделки	-	11,316
Други вземания	814	599
Други задължения	1	1
Получени депозити	29,315	43,949
Предоставени депозити	3,626	3,725
Получени средства по емитирани облигации	258	258
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Отпуснати кредити	1,069	1,994
Други вземания	65	76
Получени депозити	4,586	3,923

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго.

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходите и разходите, реализирани от Групата през 2019 и 2018 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2019	Обем през 2018
Предприятие-майка		
Приходи от такси и комисионни	1	1
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	2,129	3,821
Приходи от такси и комисионни	1,405	1,123
Приходи от услуги	264	287
Разходи за лихви	(620)	(1,384)
Разходи за услуги	(7,537)	(4,609)
Ключов ръководен персонал на Групата или на основния акционер		
Приходи от лихви	9	18
Приходи от такси и комисионни	10	10
Приходи от услуги	1	-
Разходи за лихви	(3)	(2)
Разходи за услуги	(168)	(168)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 569 хил. лв. (2018: 591 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет, включващи краткосрочни доходи на наети лица, изплатени през 2019, са на обща стойност 829 хил. лв. (2018: 823 хил. лв.).

38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

Съгласно изискванията на чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции, банките са задължени да оповестят някои количествени и качествени данни, свързани с основни финансови и други показатели поотделно за Република България, за другите държави - членки на ЕС, и за третите държави, в които Групата има дъщерни дружества или е установила клонове.

Както е оповестено в бел.1, Централна кооперативна банка АД, София осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

Групата извършва банкова дейност чрез свой клон на територията на Република Кипър, въз основа на предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Групата може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона за банките на Кипър.

38. ДРУГИ РЕГУЛАТОРНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Обобщените количествени показатели на индивидуална основа, свързани със задължителните оповестявания, изисквани от Закона за кредитните институции, са както следва:

	Република България		Република Кипър	
	2019	2018	2019	2018
Общ оперативен доход	181,092	168,323	100	252
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	38,539	37,448	(581)	(161)
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(3,716)	(3,517)	-	-
Доходност на активите (%)	0.57	0.60	(19.87)	(6.80)
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	1,738	1,965	5	5
Получени държавни субсидии	-	-	-	-
Република Северна Македония				
	2019	2018		
Общ оперативен доход	11,937	11,553		
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	334	250		
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(39)	(27)		
Доходност на активите (%)	0.10	0.08		
Приравнен брой служители на пълен работен ден към 31 декември	258	253		
Получени държавни субсидии	-	-		

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на следното некоригиращо събитие:

Във връзка с възникнала епидемия от зараза с коронавирус (COVID-19) и свързаните с нея промени в стопанските отношения между субектите, за Групата е възникнало значително некоригиращо събитие до датата на издаване на настоящия финансов отчет. Ефектите от това некоригиращо събитие не са довели до преизчислени приблизителни оценки, промени в параметрите на моделите за оценка на очакваната загуба (ECL) и не водят до промяна в класификацията или бизнес моделите на финансови активи към датата на финансовия отчет.

Във връзка с обявеното национално извънредно положение и мерките за защита на персонала и ограниченията за движение на хора, наложени от Националния щаб, Ръководството на Групата е активирало План за непрекъсваемост на дейността. В съответствие с предписанията в Плана мерки, Групата е разпределила персонала на различни локации, като е подигурирала пълно дублиране на всичките си критични функции, като не очаква да изпита каквито и да е трудности и прекъсвания на дейността. Предприети са мерки за физическа защита на банковия персонал, изложен на пряк риск от заразяване в банковите салони, като се спазват съответните предписания на властите – доставка на лични предпазни средства, ограничаване струпването на клиенти на по-малко от 2м. един от друг, поставяне на прозрачни предпазни екрани в точките на контакт, индустриално дезинфектиране на банковите помещения два пъти дневно и др. В по-големите градове е въведен ротационен принцип на работа на отделните точки на продажба, като така е подсигурирен непрекъсваем капацитет, дори и при пряка зараза на персонал.

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

С оглед на предприетите от различни правителства, динамични мерки за ограничаване на движението на хора и наложените от това промени, отразяващи се пряко на развитието на икономическите отрасли на Република България, Република Северна Македония, държавите от ЕС и останалите държави търговски партньори на предприятията, Ръководството на Групата не е в състояние да оцени влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността на Групата, но счита, че въздействието би могло да доведе до волатилност на пазарния и ценови риск, свързан с финансовите активи на Групата и е възможно да има негативен ефект върху дейността на кредитополучатели и съответно резултатите от дейността на Групата.

Банковите регулатори в Република България и в Република Северна Македония одобриха прилагането на дългови мораториуми, даващи възможност за отсрочване на задължения на клиенти, чиято дейност е повлияна от коронавирус пандемията, без това да повлиява класификацията на кредитите от гледна точка тяхното реструктуриране. Тези мораториуми са с ограничен срок на действие (до 6 месеца) и предоставят възможност на клиенти на банките, които са обслужвали своите задължения (просрочие до 90 дни) към 01.03.2020 г. (29.02.2020 г. за Северна Македония) да ползват гратисен период по плащания по кредити, с който се увеличава крайния матуритет на инструментите. Двата мораториума са съпоставими като действие и срок, но с различен обхват – в Република България, клиентите, които искат да се възползват следва изрично да изразят желанието си пред банката, докато в Република Македония гратисния период се задейства автоматично и само клиенти, които изрично искат да бъдат изключени следва да заявят това пред банките. В тази връзка Ръководството на Групата очаква обхвата на клиенти, възползващи се от тези мораториуми да е различен в двете държави – по-ограничен в България и по-масов в Северна Македония.

Ефектите за двете банки се проявяват с различна скорост – докато за дъщерната банка в Република Македония процесът е вече задействан, преговарянията ще се случат автоматично и срокът за изразяване на изричен отказ е 10 дни, то за Банката-майка срокът е до 22.06.2020 г., като клиентите още не са започнали да упражняват своето право. Като цяло, поради сравнително краткия гратисен период, Ръководството на Групата не очаква съществени изменения в нетната настояща стойност на финансовите активи, повлияни от тези мораториуми и очаква съответен несъществен ефект върху лихвените приходи на Групата.

По-важните икономически сектори, които ще бъдат повлияни от ограничителните мерки вследствие на пандемията и към които Групата има кредитна експозиция са: туристическия сектор, строителство, търговия на едро и дребно, транспорт. Очакванията на Ръководството са негативните ефекти да отшумят след отпадането на ограниченията за движението на хора, транспортни средства и стоки, като икономическата активност се очаква да бъде положително повлияна от обявените мерки за подкрепа и заделените допълнителни държавни и европейски фондове, водещи до допълнителни публични гаранции на портфейли с вземания, допълнително безлихвено финансиране на стопански субекти и преки помощи за засегнатите компании и лица. Доколкото тези мерки ежедневно се допълват и разширяват, Ръководството на Групата не е в състояние да оцени окончателния ефект върху стопанската активност, зависеща и от неизвестната към момента продължителност на въведените карантинни ограничения и степента на разхлабване, която ще последва.

Доколкото ликвидните активи на Групата превишават многократно регулаторните изисквания и към момента ликвидните буфери на Групата са незасегнати, Ръководството не очаква да зависи от финансиране, повлияно от епидемията с коронавирус.

Ръководството на Групата счита, че възможността на Банката да продължи функционира като действащо предприятие няма да бъде нарушена вследствие на влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние на Групата и резултатите от дейността ѝ.